

▲ KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır Heydər Əliyev

DIPLOMAT

№ 22 (534) 09 - 15 İyun, Hezîran sal. il 2023 *Həftəlik İctimai-siyasi qəzet* Qiyməti: 40 qəpik
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin *Rojnama heftename civakî û siyasî* Hêjaye:

15 İyun Azərbaycan xalqının Milli Qurtuluş Günüdür

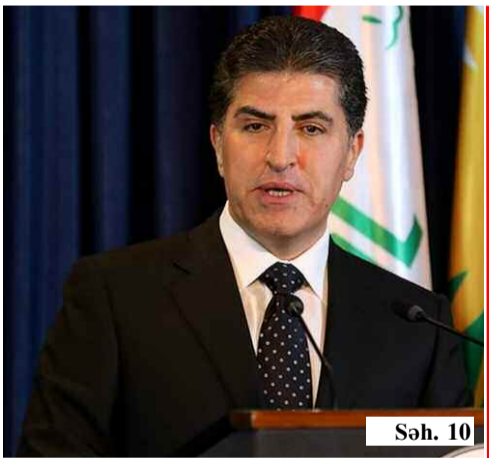
Prezident İlham Əliyev Ələt Azad İqtisadi Zonasının birinci mərhələsinin açılış mərasimində iştirak edib

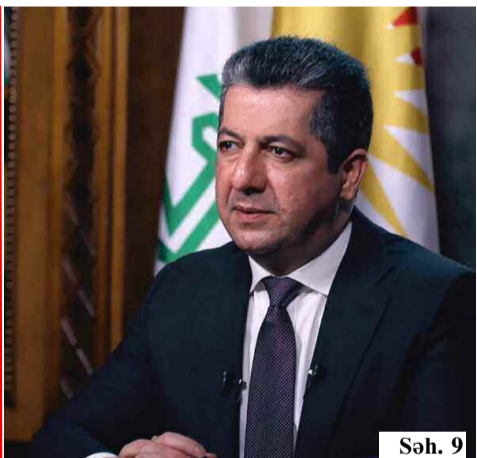
HEYDƏR ƏLİYEV MİLLİ QURTULUŞUMUZUN BANİSİDİR

Serok Barzanî li dijî destdirêjîya Statuya Herêma Kurdistanê peyameke tund belav kir

Nêçîrvan Barzanî, pesendkirina budceya Iraqê nixand

Serokwezîr Barzanî: Dîrokê, welatfiroşan jî mêrxasan jî qeyd kir!

Hoşyar Zêbarî li jneya darayî ya Parlamentoya Iraqê rexne kir

Cafer Eminki: Erbil'in Bağdat'ta karşı kullanabileceği kartları var

Laçına növbəti köç başlayıb

QÜDSÜN XILASKARI SULTAN SƏLAHƏDDİN ƏYYUBİ -ƏL-KURDİ

Serokê Herêma Kurdistanê ligel Komîsyona Bilind a Hilbijartinan a Iraqê civiya

Parlamentê PDKê: YNKê hewil da Silêmaniyê ji Herêma Kurdistanê veqetîne!

Nêçîrvan Barzanî: Em li bendê ne ku təkiliyên bi Qeterê re baştir bibin

США настроено относятся к продолжающейся экспансии иракской группировки "Хашд аш-Шааби"

Dezgeha Xêrxwaziya Barzanî qonaxa duyem a projeya tendirustiyê ya zarokan ragihand

Sancar: HDP û YSP çî hewce bike wê bikin

Rêber Ehmed, li ser serdana xwe ya Amerîkayê daxuyanî da

DMMEyê biryar da: Tirkîye ji ber cezakirina peyva 'Kurdistanê' tezmînatê dide Osman Baydemir

Prezident İlham Əliyev Ələt Azad İqtisadi Zonasının birinci mərhələsinin açılış mərasimində iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Ələt Azad İqtisadi Zonasının birinci mərhələsinin açılış mərasimində iştirak edib.

Ələt Azad İqtisadi Zonasının səlahiyyətli qurumunun İdarə Heyətinin sədri Valeh Ələsgərov görülən işlər barədə dövlətimizin başçısına məlumat verdi.

Bildirildi ki, Ələt Azad İqtisadi Zonasının ümumi sahəsi 850 hektardır. Azad İqtisadi Zonanın ilkin inkişaf mərhələsi olan 60 hektar ərazidə (Zona 1, Mərhələ 1) tikinti işlərinə başlanılıb və bir sıra işlər görülüb. Belə ki, investirlərə icarəyə veriləcək torpaq sahələri inşaat üçün artıq hazırdır. Ümumi sahəsi 297 min kvadratmetr olan torpaq sahələrinin daxilində su, kanalizasiya, işıq, qaz, rabitə şəbəkələrinə birləşmə nöqtələri təmin edilib. Burada, həmçinin istifadəyə hazır ərazi-daxili və ərazi-xarici mühəndis-kommunikasiya infrastrukturunu yaradılıb. Zona 1 ərazisinin əsas girişində gömrük-keçid məntəqələri, həmçinin gömrük yoxlanışlarının aparılması üçün binalar inşa olunub.

Dövlətimizin başçısı Ələt Azad İqtisadi Zonasının Biznes Mərkəzində yaradılan şəraitlə tanış oldu.

Məlumat verildi ki, ümumi sahəsi 16 min kvadratmetr olan Biznes Mərkəzinin binası 3 funksional hissədən ibarətdir. Burada Ələt Azad İqtisadi Zonasının Səlahiyyətli Qurumunun ofisi, investirlərə vahid pəncərə prinsipi ilə xidmət göstərəcək ofis, investirlərin idarəetmə qurumları üçün ofislər və təhkim olunan gömrük əməkdaşları üçün ofis fəaliyyət göstərəcək. Biznes Mərkəzində yüksəkkeyfiyyətli xidməti təmin edəcək müvafiq infrastruktur və maddi-texniki baza yaradılıb.

Diqqətə çatdırıldı ki, növbəti inkişaf mərhələsində 138 hektar sahəni əhatə edən standart istehsal müəssisələri və logistika mərkəzləri üçün nəzərdə tutulmuş hissədə və eyni zamanda, 211 hektar sahəni əhatə edən ağır sənaye müəssisələri üçün hissədə layihələndirmə işləri davam edir. Növbəti inkişaf mərhələsinə aid 138 hektar sahədə torpaq işlərinə tezliklə başlanılması planlaşdırılır.

Ələt Azad İqtisadi Zonası Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanı beynəlxalq səviyyədə rəqabətə davamlı və dayanıqlı, şaxələndirilmiş və ixrac yönümlü iqtisadiyyata malik bir ölkə kimi inkişaf etdirməyə yönəlmiş siyasətinin real təməllərindəndir. Bu layihənin icrası nəticəsində Azərbaycana daha çox xarici investisiyalar cəlb olunacaq və yeni iş yerləri yaradılacaq. Ələt Azad İqtisadi Zonasının yaradılması barədə qərar 2017-ci ildə, bununla bağlı müvafiq qanun isə 2018-ci ildə qəbul edilib. Pan-

demiyanın dünyada yaratdığı böyük iqtisadi və maliyyə çətinliklərinə baxmayaraq 2021-ci il iyulun 1-də Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə Ələt Azad İqtisadi Zonasının təməli qoyulub.

Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının yaxınlığında və qlobal nəqliyyat dəhlizlərinin üzərində strateji coğrafi mövqeyə malik iqtisadi zonada yaradılan əlverişli şərait, o cümlədən nadir qanunvericilik bazası, fiskal və qeyri-fiskal imtiyazlar zərfi, zəruri infrastruktur və mühəndis-kommunikasiya sistemləri ilə təmin edilmiş sənaye torpaq sahələri, nəqliyyat-logistika mərkəzləri və digər perspektivlər investirlər üçün davamlı regional üstünlük yaradacaq və Ələt Azad İqtisadi Zonasını regional investisiya mərkəzinə çevirəcək.

Bildirilib ki, bu iqtisadi zonada investirlər üçün aşağıdakı fiskal və qeyri-fiskal imtiyazlar tətbiq edilir:

- Investirlər əlavə dəyər vergisi, ödəmə mənbəyində vergi, mənfəət vergisi və hər hansı digər korporativ vergidən azadlardır;

- Zonada idxal və ixrac zamanı gömrük rüsumları və vergilər tətbiq olunmur;

- Aylıq əməkhaqqı 8 min manata qədər olan işçilər üçün gəlir vergisi tətbiq olunmur;

- Yüksəkixtisaslı əcnəbi işçilər üçün sosial sığorta ödənişləri könüllü, yerli işçilər üçün isə məcburi xarakter daşıyır;

- Əcnəbi hüquqi və fiziki şəxslərin Ələt Azad İqtisadi Zonasında mülkiyyət sahibi olmasına heç bir məhdudiyyət qoyulmur;

- Xarici investirlər üçün yerli tərəfdaş və səhmdar tələbi yoxdur;

- Valyuta əməliyyatları və ya mənfəətin repatriasiyasında heç bir məhdudiyyət yoxdur;

- Investirlərin əmlakı heç bir halda milliləşdirilə bilməz və Ələt Azad İqtisadi Zonası Səlahiyyətli Qurumu investirlərin əmlakını bu və ya digər məhdudiyyətlərdən qorunmasına təminat verir;

- Ələt Azad İqtisadi Zonası Səlahiyyətli Qurumu, həmçinin investirlərin əqli mülkiyyət hüquqlarının tam qorunmasına təminat verir.

Beləliklə, Ələt Azad İqtisadi Zonasının fəaliyyətə başlaması Azərbaycana böyük iqtisadi dividendlər qazandırmaqla yanaşı, ölkəmizin regionda mövqelərini daha da gücləndirəcək, Şərqi-Qərbi və Şimal-Cənub tranzit-nəqliyyat dəhlizlərində mühüm rolunu oynayan respublikamızın strateji əhəmiyyətini daha da artıracaq. Bu iqtisadi zonanın yaradılması dövlət gəlirlərinin və büdcəyə daxil olan vəsaitin artmasına, yeni investisiyaların cəlb edilməsinə şərait yaradacaq. Bundan başqa, bu layihənin icrası nəticəsində ölkəmizin milli iqtisadiyyatının dünya iqtisadiyyatı sistemində inteqrasiyası sürətlənəcək.

Serok Barzanî li dijî destdirêjiya Statuya Herêma Kurdistanê peyameke tund belav kir

Serok Mesûd Barzanî, li ser hewlê dijî statuya Herêma Kurdistanê û mafên darayî yê gelê Kurd peyameke tund belav kir.

Serok Barzanî di peyama xwe de got; "Bûyerên çend rojên borî yê Parlamentoya Iraqê, rûyê rastî yê aliyên şovenîst û bazarxwaz û hemû tiştên din eşkere kir ku ne rêz li soz û îmzeyên xwe digirin, ne jî rêzê li prensîpên destûrê digirin."

Serok Barzanî destnîşam kir, "Em tekez dikin ku Herêma Kurdistanê milkê gelê Kurdistanê ye û berhema xwîn û têkoşîna gelê Kurdistanê ye. Li hember her cure hewl û destdirêjî û hewleke têkbirina Herêma Kurdistanê diwestin. Herêma Kurdistanê ji bo me ne tenê xeta sor e, belkî xeta mirinê ye, yan Kurdistan yan jî neman e."

Tevahiya peyama Serok Barzanî:

"Cihê mixabiniyê ye ku di van çend rojên borî de li parlamentoya Iraqê hewleke ne berpirsiyar û nedestûrî ji bo kûrkirina pirsgerêkan û binpêkirina mafên rewaya gelê Kurd hat kirin. Her kes dizane ku diyalog û rêkeftina avaker di navbera aliyên pêkênerên Hevpeymaniya Îdareya Dewletê de ji bo nehîştina pirsgerêkan hebû. Her wiha Hikûmeta Iraqa Federal û Hikûmeta Herêma Kurdistanê gihîştibûn derencam û rêkeftineke gelek baş û erênî ji bo kêşeyan çareser bikin û xizmeta her aliyekî û aramiya welat û jiyana bextewerîya xelkê bikin. Lê mixabin hinek aliyên

siyasî bi nefeseke înkâr û neberpirsiyarene bi rêya destkarîkirina bendên projeyasaya bûdçeyê, xwestin ti wateyekê ji hebûna Herêma Kurdistanê re nemîne. Lê belê ev hewlêdana neberpirsiyarene têk çûn û hatin pûçkirin.

Bûyerên çend rojên borî yê Parlamentoya Iraqê, rûyê rastî yê aliyên şovenîst û bazarker û hemû kesên ku rêzê li soz û îmzeyên xwe nagirin û rêz li prensîpên destûrê jî nagirin, eşkere kir.

Niha ku projeyasaya bûdçeyê li Parlamentoya Iraqê hatiye pesendkirin, hêvîdar im tiştê ku tê de heye bi niyazê pak were çêbikirin.

Lê em tekez dikin ku Herêma Kurdistanê milkê gelê Kurdistanê ye û berhema xwîn û têkoşîna gelê Kurdistanê ye. Li hember her cure hewl û destdirêjî û hewleke têkbirina Herêma Kurdistanê diwestin. Herêma Kurdistanê ji bo me ne tenê xeta sor e, belkî xeta mirinê ye, yan Kurdistan yan jî neman e."

PeyamaKurd

12emîn Kongreya PDK-Sê bidawî bû

Kongreya Partiya Demokrat a Kurdistanê – Sûriye (PDK-S) ku piştî 3 salan li Hewlêrê hat lidarxistin, bi dawî bû. Kongreya PDK-Sê ev sê roj in berdewam dikin û Serok Mesûd Barzanî jî beşdarî kiribû û tê de gotarek pêşkeş kiribû.

Kongreya 12emîn PDK-Sê îro 12ê Hezîranê bidawî bû û 26 endamên Komîteya Navendî ya partiyê hatin hilbijartin.

Hat raihandin ku dê piştî temambûna karên kongreyê, di demeke nêzik de Komîteya Navendî civîna xwe bike û Sekreterê Giştî û Polîtburo werin hilbijartin. Serok Mesûd Barzanî roja 10ê Hezîranê di vekirina Kongreya Partiya

Demokrat a Kurdistanê (PDK-S) hêviya serkeftinê ji bo wan xwestibû û gotibû: "Hêvîdar im kongreya we serkeftî be û di asta daxwazên cemawerê we de be." Serok Barzanî bal kişand ser rola Partiya Demokrat a Kurdistanê (PDK-S) di şoreşên Îlon û Gulanê de û hewlên Leşkerê Roj di şerê li dijî terorîstên DAIŞê de ku bi dehan şehîd pêşkêşî niştîmanî kirine, bilind nixand.

Partiya Demokrat a Kurdistanê (PDK-S) ku sala 1957an hatiye damezrandin, yek ji mezintirîn partiya Rojavayê Kurdistanê ye. Ji ber rewşa ewlehiyê ya Rojavayê Kurdistanê, PDK-Sê kongreya xwe li Hewlêrê li dar xist.

PeyamaKurd

“Heydər Əliyev İli -2023”: “Milli dövlətimizin xilaskarı” mövzusunda “dəyirmi masa” keçirilib

Azərbaycan Respublikasında 2023-cü ilin “Heydər Əliyev İli” elan edilməsi haqqında Respublika Prezidentinin 29 sentyabr 2022-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Ümummilli Liderin anadan olmasının 100 illiyi və 2023-cü ilin “Heydər Əliyev İli” elan edilməsinə dair Tərtər Rayon İcra Hakimiyyətinin Tədbirlər Planına əsasən rayonda silsilə tədbirlər davam edir. Tərtər Rayon İcra Hakimiyyətinin, YAP rayon təşkilatının və rayon Təhsil sektorunun təşkilatçılığı ilə YAP rayon təşkilatının inzibati binasında 15 İyun-Milli Qurtuluş Günü münasibəti ilə “Milli dövlətimizin xilaskarı” mövzusunda “dəyirmi masa” keçirilib.

“Dəyirmi masa”da rayon icra hakimiyyətinin, YAP rayon təşkilatının, Təhsil sektorunun nümayəndələri və ümumtəhsil məktəblərinin yuxarı sinif şagirdləri iştirak ediblər.

Tədbir iştirakçıları əvvəlcə Ümummilli Liderin xatirəsinə hörmət və ehtiram əlaməti olaraq onun abidəsini ziyarət edib, önünə gül dəstələri düzüblər. Sonra onlar Heydər Əliyev Mərkəzində Ulu Öndərin həyat və fəaliyyətini əks etdirən eksponatlarla tanış olublar.

“Dəyirmi masa” YAP rayon təşki-

erenliyi uğrunda canından keçən şəhidlərin xatirəsini bir dəqiqəlik sükutla yad ediblər.

Tədbiri açan rayon icra

qarşısını almasından danışıb. 15 İyunun Azərbaycan tarixinə Milli Qurtuluş Günü kimi düşdüyünü qeyd edib.

hakimiyyəti başçısı aparatının İctimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsi müdirinin müavini Zabil Paşayev çıxış edərək “Heydər Əliyev İli” çərçivəsində rayonda keçirilmiş və keçiriləcək tədbirlərdən danışıb. Sonra 15 İyun-Milli Qurtuluş Günü tarixindən, Ümummilli Liderin siyasi fəaliyyətindən, onun xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə gəlişindən sonra Azərbaycanı

Sonra YAP rayon təşkilatının nümayəndəsi Əli Paşayev, Təhsil Sektorunun metodisti Müsəmməd Qurbanov, Ələsgərli kənd tam orta məktəbinin direktoru İncilab Baxışov, Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzinin şagirdi Xədicə Tağıyeva, 1 saylı tam orta məktəbinin şagirdi Fuad Abdulazadə və Qaradağlı kənd tam orta məktəbinin şagirdi Mirkazım Qəhrəmanov çıxış ediblər. Onlar çıxışlarında Ulu Öndərin öz üzərinə götürdükləri tarixi missiyanı yerinə yetirərək Milli dövlətimizin xilaskarına çevrilməsindən danışıblar. Qeyd olunub ki, xalq öz sədaqətli, uzaqqöhrən oğlu Heydər Əliyevə bel bağlamaqda səhv etməyib.

Azərbaycanda sarsılmaz xalq-Prezident həmrəyliyi, xalqımızın demokratik dəyərlərə bağlılığı, öz milli dövlətçiliyinə və onun böyük rəhbərinə dərin inamı bir daha bütün dünyaya sübut olundu.

Azərbaycan xalqı bir daha əmin oldu ki, Ulu Öndərimizin böyük nüfuzu, güclü siyasəti nəticəsində Azərbaycan tezliklə bütün dünyada tanınacaq. Və belə də oldu. Bu gün isə Ulu Öndərin siyasi kursu möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyev tərəfindən inamlı davam etdirilir.

latının inzibati binasında keçirilib. Əvvəlcə “dəyirmi masa” iştirakçıları Ulu Öndərin və torpaqlarımızın suv-

parçalanmaqdan, vətəndaş müharibəsindən, qarşıdurmadan azad etməsindən, qardaş qırğınının

Daşkəsəndə fiziki aktivliyə dair maarifləndirici materiallar paylanıb

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti tərəfindən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 22 İyul 2022-ci il tarixli

gənclərə fiziki aktivlik barədə maarifləndirici bukletlər paylanıb.

Görüşlərdə bildirilib ki, fiziki aktivlik

3378 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının 2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın 3.3.7.1-ci, 3.3.7.2-ci və 3.3.7.3-cü bəndlərinə uyğun olaraq rayonun ümumtəhsil məktəblərinin yuxarı sinif şagirdlərinə, rayon ərazisində yeniyetmələrə və

əzələlər vasitəsilə yerinə yetirilən və enerji sərf olunan hər hansı bədən hərəkətidir. Fiziki hərəkətsizlik xroniki xəstəliklərin yaranmasının risk amilidir. Passiv həyat tərzini keçirənlər fiziki aktivliyin mövcud səviyyəsindən başlayaraq məşğələlərin müddəti, tezliyi və intensivliyini tədricən artırımalıdırlar.

Fiziki aktivlik ürək-damar xəstəlikləri, xərçəng və şəkərli diabet kimi qeyri-infeksiyon xəstəliklərin profilaktikası və sağlamlıq üçün vacib əhəmiyyətə malikdir.

Bədəndə skelet əzələlərinin enerji sərfini tələb edən hər hansı bir hərəkət fiziki aktivlik hesab edilir. Fiziki aktivlik dedikdə təkçə qaçış və ya sürətlə qaçış, velosiped sürmək, aerobika və digər idman məşqləri deyil, həm də gündəlik aktivlik, məsələn, sürətli gəzinti, pilləkənlərlə qalxmaq və enmək, ev işlərinin görülməsi, rəqs etmək və digər aktiv əyləncələr nəzərdə tutulur.

Fiziki aktivlik əzələləri, xüsusilə ürək və tənəffüs sistemi əzələlərini, sümükləri möhkəmləndirir və ümumi sağlamlıq vəziyyətini yaxşılaşdırır, yüksək qan təzyiqi (hipertoniya), ürəyin işemik xəstəlikləri, beyin insultu, şəkərli diabet, süd vəzi və yoğun bağırsağ xərçəngi və depressiyanın yaranma riskini azaldır, yıxılma, həmçinin boyun, qalça, onurğa zədələnmələri riskini azaldır, enerji mübadiləsini və normal bədən çəkisini saxlamağa kömək edir.

Laçına növbəti köç başlayıb

Laçın rayonundan olan keçmiş məcburi köçkünlərin növbəti qrupunun öz dədə-baba yurduna köçürülməsinə başlanılıb.

Rayona 22 ailə, ümumilikdə 72 nəfər yola salınıb. Laçınlı İradə Hüseynova 30 ildir ki, məcburi köçkün həyatı yaşadığını diqqətə çatdırıb. Onun sözlərinə görə, köçkünlük həyatını böyük kədər hissi ilə xatırlayır: “Laçına qayıtmağımıza görə həm sevinirəm, həm də kədərlənirəm. Biz neçə ildir bu günü gözləyirdik. Çox heyif ki, oraya əzizlərimlə məlum səbəblərə görə qayıda bilmirəm. Bu günləri bizə yaşadan Ali Baş Komandana minnətdarlığımı bildirirəm, şəhid və qazilərimizin qarşısında baş əyirəm.

Deyiləsi sözlər çoxdur. İlk ziyarət edəcəyim yer atamın məzarı olacaq. Laçınla bağlı xatirələrim zəngindir”.

Laçın rayon sakini Ramiz Həsənov da bu günün sevincini yaşayanlardandır. Onun sözlərinə görə, uzun

müddətdir ki, ölkə xaricində yaşamasına baxmayaraq, Laçına qayıdacağı günün səbirsizliklə gözləyib: “1993-cü ildən Laçın şəhərindən çıxmışıq. Yadda qalan xatirələr çoxdur. Hər dəfə yuxularımda məktəb illərim, dağlarda kəlikotu yığmağım, meşələrdən fındıq toplamağım, bulaqlardan su içməyimi xatırlayırdım. Şükürlər olsun ki, torpaqlarımız işğaldan azad edildi. Ölkə Prezidenti İlham

Əliyevə sonsuz təşəkkürümüzü bildiririk. Vətən uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərimizə rəhmət diləyirəm, qazilərimizə isə şəfa arzulayıram. İlk ziyarətim edəcəyim yer evim, eyni zamanda Həkeri çayı olacaq”.

82 yaşlı Adilə Əlişova isə bildirib ki, rayondan çıxanda 52 yaş var imiş: “30 ildən sonra Laçın həsrəti sona çatdı. Şəhidlərimizə, qazilərimizə çox sağ ol deyirəm ki, mənim bu yaşmda vətən həsrətinə son qoydular. Laçında müxtəlif idarələrdə işləmişəm. Ordan çıxanda ailə üzvlərimdən ikisini itirmişəm. Rayona oğlum, gəlinim və nəvələrim gedirəm. Torpağıma ilk ayaq basanda hansı hisslər keçirəcəyimi özümə də maraqlıdır”.

Tariximizə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil olmuş 15 İyun sadəcə təqvim bayramı deyil, böyük ictimai, siyasi və tarixi əhəmiyyətə malik bir gündür. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin 1993-cü il İyunun 15-də yenidən hakimiyyətə qayıtması xalqımızın çoxəsrlik tarixinə tələyüklü möhtəşəm siyasi hadisə kimi daxil oldu.

1991-ci il Oktyabrın 18-də Azərbaycan XX əsrdə ikinci dəfə dövlət müstəqilliyini elan etdi. Təəssüf ki, müstəqilliyin ilk illərində dövlətin idarəçilik sükanı arxasında xalqın qüvvələrini bir yere cəmləşdirə biləcək qüdrətli bir lider yox idi. Həmin dövrdə Azərbaycan ərazilərinin davamlı işğalı, getdikcə gərginləşən siyasi vəziyyət, əhalinin günbəgün ağırlaşan sosial durumu ölkəni bu bələlardan xilas edə biləcək, xalqı öz arxasınca aparmağa qadir LİDERƏ ehtiyac olduğunu şərtləndirirdi. Cəmiyyətin bütün təbəqələri əmin idi ki, yenidən müstəqillik qazanmış ölkəni düşmüş olduğu ağır və dözülməz vəziyyətdən çıxarmağa qadir yeganə şəxsiyyət məhz Heydər Əliyevdir. Əslində, bu, bütün xalqın ürəyinin səsi idi. Xalqımız Heydər Əliyevin ətrafında sıx birləşməklə öz gələcək tələyini özü həll etmək niyyətində idi.

1993-cü ilin ortalarına doğru hakimiyyət böhranı getdikcə daha kəskin xarakter alırdı. Bu dövrdə hakimiyyətdə olan qüvvələr öz sərəşəsiz əməlləri ilə Azərbaycanın müstəqilliyi üçün təhlükə yaratdılar. Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev müstəqilliyimizin bu mərhələsinə belə xarakterizə edirdi: "Azərbaycan böyük təhlükə qarşısında idi. Çünki Azərbaycanın müstəqil yaşamasının əleyhinə olan həm daxildəki qüvvələr güclü idi, həm də Azərbaycan kimi böyük coğrafi-strateji əhəmiyyətə, zəngin təbii sərvətlərə malik olan ölkənin tam müstəqil olması başqa ölkələrdə bəzi dairələri qane etmirdi. Ermənistanın Azərbaycana etdiyi təcavüz və bunun nəticəsində Azərbaycanın zəifləməsi, məğlubiyyətə uğraması, ikinci tərəfdən də daxildə hakimiyyət çəkilməsi 1992-ci ilin İyun ayında hakimiyyətə gəlmiş qüvvələri bir ildən sonra hakimiyyətdən saldı, xalq özü saldı".

1993-cü ildə xalqın xahiş və tələbi ilə ümummilli liderimiz Heydər

HEYDƏR ƏLİYEV MİLLİ QURTULUŞUMUZUN BANİSİDİR

Əliyevin hakimiyyətə yenidən qayıdışından sonra ölkədə baş vermiş sosial-iqtisadi və siyasi inkişaf dövlətimizin möhkəmləndirilməsində, sivil dünyaya sıx inteqrasiya prosesinə qoşulmasında və xalqımızın strateji mənafeələrini təmin edən modern cəmiyyətin qurulmasında həlledici rol oynamışdır. 1993-cü ildə "olum, ya ölüm" ayrıcında qalmış Azərbaycan Heydər Əliyevin yorulmaz fəaliyyəti nəticəsində gələcəyə inamla baxan qüdrətli bir dövlətə çevrilmişdir.

15 İyun müasir Azərbaycan dövlətinin tarixinə Milli Qurtuluş günü kimi daxil olmuşdur. Sonralar ölkənin ali qanunvericilik orqanı xalqın ən müxtəlif təbəqələrinin arzu və istəklərini nəzərə alaraq Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı 15 İyun gününü əbədiləşdirmişdir. 15 İyun - Qurtuluş günü Azərbaycan Milli Məclisinin qərarı ilə 1997-ci ilin 27 İyununda rəsmiləşdirildi. Milli Məclisin həmin tarixi qərarında deyilir: "Azərbaycan xalqının azadlığının, müstəqil dövlətçiliyinin müqəddəratının həll edildiyi ən ağır günlərdə Heydər Əliyevin öz

xalqının iradəsinə tabe olaraq ölkə rəhbərliyinə qayıtması, əslində, onun müstəqil Azərbaycan Respublikasını, Azərbaycan xalqını, milli azadlıq hərəkatında qazanılmış tarixi nailiyyətləri məhv olmaqdan xilas etmək kimi çox çətin və şərəfli bir missiyanı könüllü olaraq öz üzərinə götürməsi idi. Bu, sözün əsl mənasında, "ömrümün qalan hissəsini də xalqıma qurban verirəm" deyib meydana atılan böyük ürəkli Vətən oğlunun öz xalqı, öz Vətəni qarşısında misilsiz fədakarlığı idi".

Həmin vaxtdan bu günə qədər Azərbaycan xalqı 15 İyun gününü əziz bayram kimi qeyd edir və Azərbaycan dövlətinin qurtuluşunun başlanğıcı kimi dəyərləndirir. Ötən illərdə ümummilli liderimizin həyata keçirdiyi şərəfli xilaskarlıq missiyası xalqımızın və bütün dünyanın gözü qarşısında cərəyan etmiş, Azərbaycan məhv olmaq təhlükəsindən qurtularaq gələcəyə inamla baxan güclü bir dövlətə çevrilmişdir. Bu illərdə Heydər Əliyevin gərgin zəhmət, əzm və siyasi iradə sayəsində reallaşdığı nəhəng

işlər öz miqyasına görə insanı heyrətə gətirir.

Azərbaycançılıq, müstəqillik və dövlətçilik amalları naminə milli həmrəylik yaradılması istiqamətində ardıcıl addımlar atılmışdır. Dünyanın müxtəlif qitələrinə səpələnmiş soydaşlarımızın tarixi Vətənlə əlaqələrini gücləndirmək, onların dil, əqidə və əməl birliyini möhkəmləndirmək məqsədilə Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının qurultayları keçirilmişdir.

Bu gün Azərbaycanda müstəqil dövlətçilik ənənələri formalaşdırılmışdır və şübhəsiz ki, bu mühüm nailiyyətin əldə edilməsində ümummilli lider Heydər Əliyevin fədakar xidmətlərinin müstəsna əhəmiyyəti vardır. Onun siyasi xadim kimi yürüdüüyü siyasətin başlıca qayəsi Azərbaycanı hər bir vətəndaşının təhlükəsizliyini qoruya biləcək qədər qüdrətli dövlətə çevirmək olmuşdur. Bu gün Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev ümummilli liderimizin siyasi xəttinə sadıq qalaraq müstəqil ölkəmizi inamla gələcəyə doğru aparır. Artıq neçə ildir ki, Azərbaycan

Respublikasının milli qurtuluş yolu davam edir. Bu yol Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi yoldur. Bu yolla gedən Azərbaycan durmadan yüksəlir, inkişaf edir, uğurlar qazanır. Heydər Əliyevin özü vaxtilə müdrikcəsinə demişdir: "Heç bir qüvvə Azərbaycanın müstəqilliyini əlindən ala bilməz. Bundan sonra heç bir qüvvə Azərbaycan dövlətçiliyini məhv edə bilməz". Bu inam, bu qətiyyət Milli Qurtuluş gününün mənası və verdiyi ibrət dərsləridir. Bu onu göstərir ki, nə qədər Azərbaycan var, Heydər Əliyev də olacaq, onun ideya və əməlləri yaşayacaq, bizi daim doğru yolla, irəliyə aparacaqdır.

"...Heydər Əliyev qalib idi. O, bütün döyüşlərdən qalib kimi çıxıb, heç kim ona qalib gələ bilməmişdir. Əslində, o, yeni güclə, yeni enerji ilə siyasi mübarizəyə qoşuldu, yenidən qələbə qazandı və tarixdə qalib kimi qaldı. Heç kim və heç nə ona qalib gələ bilmədi. Nə xarici düşmənlər, nə də Azərbaycanda özünü ona rəqib qismində təqdim etməyə çalışanlar, bəzi uğursuz siyasətçilər. Ona zaman da qalib gələ bilmədi.

Bu gün Heydər Əliyev bizimlə deyil, ancaq o, ürəyimizdə yaşayır, qəlbimizdə yaşayır, onun əməlləri, ideyaları yaşayır, onun siyasəti yaşayır və əbədi yaşayacaqdır"! Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin söylədiyi bu fikirlər zaman keçdikcə öz əhəmiyyətini saxlayacaqdır...

Heydər Əliyevin yenilməz iradəsi, uzaqgörənliyi, fədakarlığı onu bütün dünya azərbaycanlılarının lideri etmiş, ömür yolu doğma vətənə xidmət nümunəsinə çevrilmişdir. Bütün şüurlu həyatını canından artıq sevdiyi xalqına, ölkəsinə həsr etmiş bu müdrik siyasi və dövlət xadimi tariximizdə müstəqilliyimizin memarı və qurucusu kimi yer tutmuşdur. Heydər Əliyev fenomeninə məxsus iti zəka, müdriklik, uzaqgörənlik və əzmkarlıq ona əvəzsiz ümummilli lider mövqeyi qazandırmışdır. Çoxşaxəli və zəngin fəaliyyəti, misilsiz insani keyfiyyətləri sayəsində o, zəmanəmizin əbədi yaşar dahisinə çevrilmişdir. Azərbaycan xalqı haqlı olaraq Heydər Əliyev irsini müstəqilliyinin təminatçısı kimi qəbul edir.

Samuxda "15 İyun-Milli Qurtuluş Günü" münasibəti ilə tədbir keçirildi

"15 İyun- Milli Qurtuluş Günü" münasibəti ilə Yeni Azərbaycan Partiyasının binasında tədbir keçirilmişdir. Samux Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı cənab Alı Qocayev və ictimaiyyətin nümayəndələri əvvəlcə Ulu Öndər Heydər

Əliyevin heykəlinin önünə tər çiçəklər düzərək, Ulu Öndər Heydər Əliyevin əziz xatirəsini yad etdilər. Yiğində qada rayon İcra Hakimiyyəti başçısının aparatı, hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri, idarə, müəssisə və təşkilatların

kollektivləri, ziyalılar, ictimaiyyət nümayəndələri və kütləvi informasiya vasitələri iştirak etmişdir.

Tədbir Dövlət himninin səsləndirilməsi ilə başladı.

Samux Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı cənab

Alı Qocayev yığıncağı açaraq, öncə Milli Qurtuluş Günü münasibəti ilə tədbir iştirakçılarını və bütün samuxluları təbrik etdi və bildirdi ki, tariximizə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil olmuş 1993-cü ilin 15 İyun günü onu qiymətləndirənlər, dərinəndən dərk edənlər üçün çox əzizdir. Vətəni, xalqını sevən həmin çətin, ağırlı günlərin dəhşətlərini yaşayan, hadisələri gözləri ilə görənlər üçün 15 İyun əsl qurtuluş tarixi, Azərbaycanda ölüm-dirim mübarizəsinin tarixidir. Bu tarixi yaradan isə Azərbaycanın inkişafında, müstəqilliyində, gələcəyində müstəsna rol oynayan, daim xalqına arxalanan və xalqa arxa olan Ulu öndər - Heydər Əliyevdir.

Ulu öndərin siyasi kursu bu gün Prezident, Yeni Azərbaycan Partiyasının sədri cənab İlham Əliyev tərəfindən böyük uğurla davam etdirilir. Bu gün Azərbaycan dünyada söz sahibidir, ölkəmiz tərəqqi və sürətli inkişaf yolundadır. Bu tərəqqi ulu öndər Heydər Əliyev

ideyalarının təntənəsidir, möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin qayğı və diqqətinin təzahürüdür. Hamımızın qəlbində yaşayan, sevgilərimizin məbədinə çevrilən dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin ideyalarına bütün samuxlular hər zaman sadıq qalacaqlar.

Tədbirdə çıxış edən natiqlər çıxışlarında ötən əsrin 90-cı illərində respublikamızda baş verən ictimai-siyasi prosesləri geniş təhlil etmiş, ulu öndər Heydər Əliyevin müdrikliyi və qətiyyəti sayəsində ölkəmizdə vətəndaş qarşudarmasına son qoyulduğunu, Azərbaycanın müstəqilliyinin məhv olmaq təhlükəsindən azad olduğunu xüsusi vurğulamışlar.

Tədbirdə rayonun ictimai-siyasi və mədəni həyatında fərqlənən bir qrup şəxslər Samux Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı tərəfindən fəxri fərman və hədiyyələrlə təltif edildilər.

Tədbir Milli Qurtuluş Gününe həsr olunmuş konsert proqramı ilə başa çatdı.

FƏTƏLİ XAN İSGƏNDƏRXAN OĞLU XOYSKI, DÜMBÜLÜ KÜRD TAYFASINDAN OLAN MƏŞHUR AZƏRBAYCAN KÜRDÜDÜR. O, AZƏRBAYCAN CUMHURİYYƏTİNİN BAŞ NAZİRİ OLMUŞDUR

(1875 -1920)

Dümbülü kürd tayfasından olan Fətəli (Fəth Əli) Xan İsgəndər Xan oğlu Xoyski 1875-ci ildə Şəki şəhərində anadan olmuşdur. Onun atası rus ordusunun general-leytenantı idi. Onların əslİ İran Azərbaycanın Xoy şəhərindəndir.

F.Xoyski 1918-ci il dekabrın 26-da təşkil etdiyi III hökumət kabinetində də Nazirlər Şurasının sədri və Xarici İşlər naziri vəzifəsini tuturdu. Məhz onun dövründə Azərbaycan dövlət orqanlarının özülü qoyulmuşdu. Müstəmləkə siyasətinin rəmzi olan Yelizavetpol şəhəri və quberniyasının yenidən Gəncə və Gəncə quberniyası adlandırılması, Qaryagin qəzasının Cəbrail qəzası adı ilə əvəz edilməsi, çoxpartiyalı parlament sisteminin yaradılması, Azərbaycan Cümhuriyyətinin pul və poçt markalarının buraxılması, ana dilində məktəb və seminariyaların açılması və digər mütərəqqi tədbirlər Xan Xoyskinin rəhbərlik etdiyi hökumət kabinetləri dövründə həyata keçirilməyə başlanmışdı.

Fətəli Xan Xoyski görkəmli dövlət xadimi idi

Dümbülü kürd tayfasından olan Fətəli (Fəth Əli) Xan İsgəndər Xan oğlu Xoyski 1875-ci ildə Şəki şəhərində anadan olmuşdur. Onun atası rus ordusunun general-leytenantı idi. Onların əslİ İran Azərbaycanın Xoy şəhərindəndir.

F.Xoyski 1918-ci il dekabrın 26-da təşkil etdiyi III hökumət kabinetində də Nazirlər Şurasının sədri və Xarici İşlər naziri vəzifəsini tuturdu. Məhz onun dövründə Azərbaycan dövlət orqanlarının özülü qoyulmuşdu. Müstəmləkə siyasətinin rəmzi olan Yelizavetpol şəhəri və quberniyasının yenidən Gəncə və Gəncə quberniyası adlandırılması, Qaryagin qəzasının Cəbrail qəzası adı ilə əvəz edilməsi, çoxpartiyalı parlament sisteminin yaradılması, Azərbaycan Cümhuriyyətinin pul və poçt markalarının buraxılması, ana dilində məktəb və seminariyaların açılması və digər mütərəqqi tədbirlər Xan Xoyskinin rəhbərlik etdiyi hökumət kabinetləri dövründə həyata keçirilməyə başlanmışdı.

XX əsrin əvvəllərindən Azərbaycanda güclənməyə və genişlənməyə başlayan milli azadlıq hərəkatı millətin qabaqcıl övladlarının səyi ilə düzgün istiqamətləndirilərək qalibiyyətlə başa çatdırılmış və 1918-ci il mayın 28-də bütün müsəlman Şərqi ilk demokratik respublikanın yaradılması ilə nəticələnmişdi. Milləti bu müqəddəs amala doğru aparan görkəmli siyasi və dövlət xadimlərindən biri də Fətəli xan Xoyski olmuşdur.

1875-ci il dekabr ayının 7-də Şəki şəhərində anadan olmuş Fətəli xan Xoyskinin atası İsgəndər xan əslən Cənubi Azərbaycanın Xoy şəhərindəndir. Buradan Qafqaza, Azərbaycanın Nuxa qəzasına köçmüş və Nuxada ailə həyatı qurmuşdur. İsgəndər xan rus ordusunda general-leytenant rütbəsindəki yüksəlmişdir. İsgəndər xanın Cahangir xan, Hüseyinqulu xan, Fətəli xan və Rüstəm xan adlı dörd oğlu olmuşdur. Onlardan Fətəli xan ilə Rüstəm xan Moskva Universitetinin hüquq fakültəsini bitirmişdilər (müvafiq olaraq 1901 və 1913-cü illərdə). Hər ikisi uzun müddət rus ədliyyəsində prokuror, sonra isə vəkil işləmişdilər (Hüseyn Aypara Azərbaycan ictimai mübarizəsi tarixi, Bakı, 1991, səh 235-236). Mövsüm Əliyevin Rüstəm xan Xoyski haqqında məqaləsində ("Odlar yurdu", 1990-cı il, iyun, № 12-13) oxuyuruq ki, Xoyskilərin əsl-nəslİ Cənubi Azərbaycanın Xoy şəhərindəndir. Onların nəslinin adı Dümbülü Batman Qılıncıdır. 1803-1806-cı illərdə Azərbaycanı işğal edən rus ordusunun komandanı general Sisianov Peterburqa göndərdiyi raportda Fətəli xanın ulu babası, Xoy xanı olan Cəfərqulu xanı Xan Xoyski kimi təqdim etmişdir. Həmin dövrdən bu nəsil Rusiyanın müstəmləkəsi olan Azərbaycanda Xoyski ailəsi ilə məşhurlaşmışdır.

1902-1907-ci illərdə Fətəli xan əvvəlcə Suxumda barışıq hakiminin köməkçisi, sonra həmin məhkəmədə müstəntiq, daha sonralar isə Yekaterinador dairə məhkəməsində prokuror nəzarəti prokurorunun müavini olmuşdur. Onu da qeyd edək ki, hələ Moskva Universitetində təhsil aldığı tələbəlik illərində gənclər hərəkatına qoşulmuş, Moskva Universitetini təkcə hüquqşünas kimi deyil, həm də geniş dünyagörüşlü bir siyasətçi kimi başa vurmuşdu. 1905-ci ilin avqustunda Nijni Novqorod şəhərində keçirilən Rusiya müsəlmanlarının I qurultayında yaradılmış "İttifaqı müsəlmin" təşkilatının işində fəal iştirak etməsi, hüquq və iqtisadiyyat komissiyalarının tərkibindəki gərgin fəaliyyəti də bu deyilənləri bir daha təsdiq edirdi. 1907-ci ildə Fətəli xan Xoyski Yelizavetpol quberniyasından II Dövlət Dumasına deputat seçilir və Dumanın müsəlman fraksiyasına daxil olur. Dumadakı fəaliyyətində xüsusilə aqrar məsələ və onun həlli yolları haqqında fikirləri böyük əhəmiyyətə malik olmuşdu. Fətəli xan öz çıxış və təkliflərində çarizmin aqrar məsələnin həllində də müstəmləkəçilik siyasəti yeritməsini pisləyir və göstərdirdi ki, bu məsələdə yerli xalqların hüquqlarının bundan sonra da tapdalanmasına heç bir vaxtla yol vermək olmaz və çarizmin köçürmə siyasəti torpaq məsələsi ədalətli həllini tapana qədər dayandırılmalıdır.

1996-cı il yanvarın 6-da "Azərbaycan" qəzetində Dilare Seyidzadə və Asif Rüstəminin dərc etdikləri "Vətənə, xalqa sədaqət rəmzi" adlı məqalədə göstərilir ki, F.Xoyski deputat səlahiyyətlərindən istifadə edərək həmkarları X.Xasmməddov və M.Mahmudovla birlikdə Rusiyanın Müdafiə Nazirinə sorğu göndərmiş, hərbi səhra məhkəməsinin ölüm hökmü çıxardığı qafqazlı hərbcilərin əfv olunmasını xahiş etmişdi. Xoyski eyni

zamanda mayın 18-də 173 deputatın imzası ilə milli və dini fərqlərə görə vətəndaşların siyasi və mülki hüquqlarını məhdudlaşdıran qanunların ləğv olunması haqqında Dövlət Dumasına layihə təqdim etmişdir. Yalnız 1907-ci il iyunun 3-də Dövlət Dumasının qəbulması həmin layihənin müzakirəsinə imkan verməmişdir. Bir sözlə, F.Xoyski xalqının mənafeyi ilə bağlı bütün məsələlər ətrafında öz fikrini bildirmək üçün Duma tribunasından məharətlə istifadə etmişdir. Görünür, bu sahədə əldə edilən təcrübə F.Xoyskinin sonrakı siyasi fəaliyyətində də silinməz izlər buraxmışdır. O, 1908-ci ildən 1917-ci ilin əvvəllərinə kimi əvvəlcə Gəncə, sonra isə Bakı dairə məhkəmələrində andlı müvəkkil və hüquq məsləhətçisi işləsə də, siyasi xadim kimi fəaliyyətini dayandırmamış və xalq arasında böyük nüfuz qazanmışdır.

Rusiyada 1917-ci il Fevral inqilabından sonra yaranmış əlverişli şəraitdə onun dərhal geniş siyasi fəaliyyətə qoşulması da həmin sahədə artıq zəngin təcrübə qazanmasından irəli gəlmişdi. O, 1917-ci ilin martında Bakıda yaradılmış Milli Müsəlman Şurası müvəqqəti İcraiyyə Komitəsinin üzvü seçilir. Həmin ilin aprelində isə Bakıda çağırılmış Ümumqafqaz Müsəlmanları Qurultayında iştirak edir.

1918-ci il fevralın 23-də Tiflisdə Zaqaqfaziya qanunvericilik orqanı olan Ümumrusiya Müəssisələr Məclisinə seçilmiş deputatların ibarət Zaqaqfaziya seymi fəaliyyətə başlayır. Seymin müsəlman fraksiyasına F.Xoyski də daxil idi.

1918-ci il aprelin 22-də Zaqaqfaziya Seymi müstəqil Zaqaqfaziya Federativ Respublikasını yaratdı. Aprelin 26-da yaradılmış yeni Zaqaqfaziya hökumətində F.Xoyski ədliyyə naziri vəzifəsini tutdu. Lakin Zaqaqfaziya Federasiyası da nə xarici, nə də daxili siyasətdə elə bir mühüm dəyişikliyə nail ola bilmədi, daha doğrusu, çox mürəkkəb siyasi vəziyyətdə Zaqaqfaziyanın üç əsas millətin iradəsini ifadə etməyə qadir olmadığını nümayiş etdirdi. 1918-ci il mayın 26-da son iclasına

toplaşmış Seymi gürcü nümayəndələri tərk edərək Gürcüstanın istiqlaliyyətini elan edirlər. Mayın 27-də F.Xoyskinin də daxil olduğu Seymin azərbaycanlı deputatları Azərbaycan Milli Şurasını yaradırlar. Mayın 28-də Milli Şura Azərbaycanın istiqlaliyyəti haqqında bəyannaməni elan edir və hökuməti təşkil etməyi F.Xoyskiyə tapşırır. Həmin gün F.Xoyskinin təqdimatı ilə Nazirlər Şurasının tərkibi təsdiq edilir.

May ayının 30-da o zamankı dünyanın 20-yə yaxın əsas mərkəzlərinə aşağıdakı məzmununda radio-teleqram göndərilir: "Xarici işlər nazirinə. Gürcüstanın çıxması və Zaqaqfaziya Federativ Respublikasının dağılması ilə Azərbaycan Milli Şurası 1918-ci il mayın 28-də Şərqi və Cənubi Zaqaqfaziyanı ibarət olan Azərbaycanın istiqlaliyyətini elan etmiş, Azərbaycan Respublikasını yaratmışdır. Deyilənləri nəzərinizə çatdıraraq, zati-alinizdən bu barədə hökumətinizə xəbər vermənizi rica edirəm. Milli hökumətim müvəqqəti olaraq Yelizavetopol şəhərində yerləşir. İmza Xoyski, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Şurasının sədri".

Azərbaycan hökumətinin ilk addımlarından biri 1920-ci il iyunun 4-də Osmanlı imperatorluğu ilə "Sülh və dostluq" müqaviləsi imzalanması oldu. Bu müqavilə ilə Türkiyə Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyan ilk xarici dövlət kimi ona hərbi yardım göstərdi. Sonralar bu müqavilənin zəruriliyi Fətəli xan Xoyskinin 1918-ci il dekabrın 7-də Azərbaycan parlamentinin açılışındakı nitqində belə şərh edilirdi: "Türkiyə Azərbaycan sülhnaməsinin bir maddəsinə görə məmləkətimizə nə vaxt lazım olsa, hüququmuzun müdafiəsi üçün türklər bizə bir qədər əsgər verməli idilər. Ona görədir ki, darda qaldıqda bu çarəyə tənəssül edildii".

Bizim xaricdən qüvvə almaq üçün başqa millət və dövlətə müraciət etməyimiz bəzi şəraitdən mümkün deyildi: müraciət etsəydik də bir nəticə hasil olmazdı, ona görə də dindəş və millətəşimiz olan Türkiyəyə müraciət edildii".

1918-ci il iyunun 16-da Milli Şura və hökumət Gəncəyə köçdü. İyunun 17-də isə Milli hökumət o zaman türklərlə münasibətdə yaranmış gərginliyi aradan qaldırmaq müvəffəq oldu. Həmin gün Milli Şuranın Gəncədə keçirilən iclasında Azərbaycan Milli Şurasının buraxılması, bütün qanunverici və icra hakimiyyətinin Azərbaycan müvəqqəti hökumətinin əlində cəmləşdirilməsi haqda iki mühüm qərar qəbul edildi. Milli Şura F.Xoyskinin müxtəlif partiyaların nümayəndələrindən təşkil etdiyi yeni hökuməti təsdiq etdi. Hökumət proqramı ilə çıxış edən F.Xoyski bildirdi ki, onun başlıca vəzifəsi Azərbaycanın azadlıq

və istiqlaliyyəti uğrunda mübarizə aparmaqdır. F.Xoyskinin rəhbərliyi ilə Azərbaycan hökuməti ilk növbədə dövlət aparatının təşkili işini davam etdirir. Nazirlər Şurası və ayrı-ayrı nazirliklərin aparatı yaradılır. İyunun 19-da Azərbaycan ərazisində hərbi vəziyyət elan olunur. İyunun 27-də Azərbaycan dili dövlət dili elan edilir. Avqustun 11-də hərbi mükəlləfiyyət haqqında qənun qəbul olunur. Bir sözlə, paytaxt Bakıya köçürülənə qədər F.Xoyski hökuməti ölkənin iqtisadi və siyasi həyatı ilə bağlı bir sıra mühüm tədbirlər də həyata keçirmişdi (poçt-teleqraf, pul məsələsi və s.).Hökumətin bu dövrdəki fəaliyyətini F.Xoyski obrazlı şəkildə "fəlatüm içərisində qayalar arasında nazik taxta qayıqda gedən gəmiçinin vəziyyətinə" bənzətmiş və göstərmişdi ki, gerek həmin gəmiçi vəziyyətində bulunan hökumət qayığını elə aparmalı idi ki, daşa dəyib dağılmasın.

1918-ci ilin sentyabrın 15-də Bakı şəhəri azad edildikdən dərhal sonra, yeni sentyabrın 17-də ADR hökuməti Bakıya köçür. Bakı Azərbaycan dövlətinin paytaxtı elan olunur.

1918-ci il noyabrın 9-da F.Xoyskinin məruzəsi üzrə Azərbaycan hökuməti Azərbaycanın üçrəngli milli bayrağını təsdiq edir.

Məlum olduğu kimi, həmin dövrdə Azərbaycanda çox mürəkkəb bir vəziyyət yaranmışdı. Yəni, Birinci Dünya müharibəsində məğlub olmuş Türkiyə hökuməti 1918-ci il oktyabrın 30-da imzaladığı Mudros barışıq əsasında öz qoşunlarını Azərbaycandan çıxarmış, noyabrın 17-də isə ingilislər Bakıya gəlmişdilər. Hələ daha əvvəl Ənzəlidə ingilis komandanlığı ilə aparılan danışıqlar heç bir müsbət nəticə verməmişdi.

Azərbaycan Milli Şurası belə çətin bir anda 1918-ci il noyabrın 19-dakı iclasında 120 nəfərdən ibarət Azərbaycan parlamenti yaratmaq haqqında hökumətin təqdim etdiyi qanun layihəsini bəyəndi.

Yeni yaradılmış Azərbaycan Respublikası parlamentinin 1918-ci il ilk iclasında F.Xoyski hökumətin çox mürəkkəb tarixi şəraitdə gördüyü işlər haqqında hesabat verir. Parlament hökumətin təşkilini və ona rəhbərliyi yenidən F.Xoyskiyə tapşırır. Dekabrın 26-da Fətəli xan hökumət proqramı və hökumətin tərkibi barədə parlamentdə çıxış edir. Bu hökumətdə F.Xoyski həm də xarici işlər naziri vəzifəsini tutur. 1919-cu ilin martında yaranmış böhranla əlaqədar F.Xoyski hökuməti istefaya çıxmışdı. Lakin F.Xoyski bundan sonra da siyasi fəaliyyətini davam etdirmişdi. Azərbaycan parlamentinin üzvü kimi, Fətəli xan siyasi, iqtisadi və maliyyə iclaslarının müzakirələrində yaxından iştirak edirdi. 1919-cu ilin dekabrında isə N.Yusifbəylinin təşkil etdiyi hökumətdə xarici işlər naziri vəzifəsini tutmuş və 1920-ci ilin aprel hadisələrinə qədər həmin vəzifədə çalışmışdı.

ADR-in süqutundan sonra Tiflis şəhərinə mühacirət etmiş F.Xoyski həmin il iyunun 19-da orada muzdlu erməni quldurları tərəfindən qətlə yetirilmişdi.

Yeri gəlmişkən, ADR-in tanınmış xadimlərindən biri X.Xasmməddov 1933-cü ildə İstanbulda çıxan "Azərbaycan yurt bilgisi" jurnalında dərc etdirdiyi məqalə F.Xoyskini 28 mayın böyük qurbanı adlandırmış və böyük bir ümidlə bildirmişdi: "Şübhəsiz bir gün gələcək, Azəri türkləri də milli cümhuriyyətin bu fətrət (durğunluq) dövründən qurtulmuş olacaqdır. İşte o zaman hürr məmləkətimizin mədyun (borclu) və həqiqətli övladları, qürbət ellərin mətruk (tərk edilmiş) məzaristanında istirahət edən mərhum Fətəli xanın baniyələrini, onun qəlbimizdə yaşayan əziz ruhu ilə bərabər milli yurda, çox görmüş və keçirmiş zavalılı ölkəmizə nəql edəcək və şairin dediği kimi ona kimsənin irişməyəcəyi ıftixarlı bir abidə dikəldəcəkdir".

Bunu bizim həm vicdanımız və həm də milli qururumuz tələb etməkdədir" ("Dalğa" qəzeti, 18 may - 3 iyun, 1991-ci il).

F.Xoyskinin qohumları barədə. Yuxarıda göstərdiyimiz kimi, Fətəli xanın kiçik qardaşı Rüstəm xan da Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında mühüm rol oynamış şəxsiyyətlərdəndir. O, qardaşının təşkil etdiyi ilk hökumətdə dəftərxana müdiri təyin olunmuş, 1919-cu il yanvarın 1-dək bu vəzifədə qalmışdır. 1918-ci il dekabrın 22-də F.Xoyskinin üçüncü hökumət kabinetində sosial-təminat naziri təyin edilmişdi. O, sonralar N. Yusifbəylinin təşkil etdiyi birinci (14.09.1919) kabinetdə sosial təminat, ikinci (24.12.1919) kabinetdə isə sosial təminat və səhiyyə nazirinin müavini olmuşdur.

1920-ci ilin aprelindən sonra Azərb. SSR Dövlət Plan Komitəsində hüquq məsləhətçisi işləmiş, ilin sonunda Moskvaya köçərək orada ailə həyatı qurmuş və müxtəlif dövlət vəzifələrində çalışmışdır. F.Xoyski 1948-ci ildə Moskvada vəfat etmiş Novodeviçye qəbiristanlığında dəfn olunmuşdur.

Mövsüm Əliyevin Rüstəm xan Xoyski haqqında yazdığı məqalədən aydın olur ki, Fətəli xanın böyük qardaşı Hüseyinqulu xan ABS-a mühacirət etmişdir. Çünki əmisi haqqında məlumatları məhz Hüseyinqulu xanın oğlu Zahid xan Xoylu 1989-cu il avqust ayının 18-də ona bildirmişdir.

"Aydınlıq" qəzetinin 1990-cı il 4 avqust tarixli sayında E.Ağamalyevanın "Fətəli xanın yadigarı" adlı məqaləsi dərc olunmuşdur. Fətəli xan Xoyskinin qızı Tamara xanım Hüseynova — Xoyskaya Mirzə Davud Hüseynova ərə getmiş, 1938-ci ildə onun güllələnməsindən sonra 19 il həbsxanalarda, düşərgələrdə yaşamağa məcbur olunmuşdu. Tamara xanım yalnız 1955-ci ildə bəraət qazanaraq vətənə qayıtmış, 60-70-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Plan Komitəsində işləmişdir.

Qüdsün xilaskarı Sultan Səlahəddin Əyyubi -əl-Kurdi

Bu gün dünya tarixinə adını qızıl hərflərlə yazdırmış İslam Dünyasının Sultanı-Sultan Salahəddin əl-Kurdi'nin yeri görünür

Səlahəddin Əyyubi: "Allah bütün Fələstin üzərində qələbəni mənə verərsə, onda mən torpaqlarımı böləcəm, bunu da vəsiyyətimdə yazacam. Sonra da gəmiyə minib, frankları onların uzaq ölkələrinə qədər təqib edəcəm. Mən ya öləcəm, ya da bütün Yer kürəsini Allaha inanmayanlardan qurtaracam"

Səlahəddin Əyyubi (tam adı Əl-Nasir Səlahəddin Yusif ibn Əyyub olub- Sultan Salahəddin el-Kurdi) (d. 1138 - ö. 4 Mart 1193). Misir, Suriya, Yəmən və Fələstin sultanı və Əyyubi sülaləsinin ilk hökmdarı. 2 Oktyabr 1187-də Qüdsü səlibçilərdən alaraq şəhərdə 88 il sürmüş xristian ağalığına son qoymuş, avropalıların ardı ardınca düzəlttikləri III səlib yürüşünü təsirsiz hala gətirmişdir. Səlahəddin, ərəb, türk, kürd və ümumiyyətlə müsəlman aləminin qəhrəmanı hesab olunur.

İlk illəri

Səlahəddin təxminən 1138-ci ildə müasir İraqın Tikrit şəhərində doğulmuş, kiçik yaşlarında təhsilini davam etdirmək üçün Dəməşqə göndərilmişdir. Onun atası Nəcməddin Əyyub, Baalbek əyalətinin əmiri idi. Səlahəddin on il ərzində Hələb və Mosulun səlcuqlu atabəyi olan Nürəddin Zənginin sarayında yaşayıb orada dinşünaslığı öyrənmişdir. İbtidai hərbi təhsilini Nürəddin Zənginin sərkərdələrindən biri olan doğma əmisi Əsadəddin Şirkuhdan almış Səlahəddin, onunla Misirdə yaradılmış Fatimi xilafətinə qarşı döyüşlərdə iştirak etmişdir. Nəticədə, o, 1169-cu ildə Misirin vəzirli təyin edildi. Misirdə Səlahəddinin çiyinlərinə düşmüş əsas vəzifə ölkəni I Amalrikin başçılıq etdiyi Qüds səlibçi krallığına qarşı müdafiə etmək idi. Hamı Səlahəddinin bu vəzifədə uzun çəkməyəcəyinə inanırdı, çünki ondan əvvəl Misirdə qısa müddət ərzində bir çox hökumət dəyişmişdi. Buna səbəb, biri birinin ardınca taxta çıxmış kiçik yaşlı xəlifələrin maraqlarını təmsil edən vəzirlər arasında gedən rəqabət olmuşdur. Öncə Səlahəddin ətrafına Suriya sünnilərindən ibarət bir qrup şəxsi yığdığına görə Misir ordusuna nəzarət edə bilmirdi, çünki sonuncu əsasən şiələrdən ibarət idi. Onların (yeni şiələrin) maraqlarının əsas müdafiəçisi hesab olunan xəlifə Əl-Ədid 1171-ci ildə vəfat etdikdən sonra, taxta yeni Abbasi sülaləsinin nümayəndəsi olan Əl-Müstədi çıxdı ki, o da sünni idi. Səlahəddinin təkidi ilə, Bağdadda üləmələr cümə namazları zamanı artıq Əl-Müstədi vəsf etməyə başladılar. Artıq bütün Misirin hakimi olan Səlahəddin rəsmi olaraq hələ də Nürəddin Zənginin nümayəndəsi hesab olunurdu. Sonuncu da öz növbəsində Bağdadda oturan Abbasi xəlifəsinin hakimiyyətini tanıyırdı.

Səlahəddin Misirin iqtisadiyyatını canlandırır, ölkənin ordusunu təkmilləşdirdi. Atasının tövsiyələrinə qulaq asaraq, özünü Nürəddin Zəngi ilə hər hansı münaqişədən qoruya bildi. Yalnız Nürəddin Zəngi 1174-cü ildə vəfat etdikdən sonra, Səlahəddin ciddi hərbi əməliyyatlara başladı: əvvəlcə kiçik müsəlman dövlətlərinə, sonra isə səlibçilərə qarşı.

İndi Səlahəddin artıq Misir sultanı adını daşıyırdı. Bununla o, yeni Əyyubi sülaləsinin əsasını qoyaraq, islamın sünni məzhəbini Misirin əsas məzhəbi elan etdi. Səlahəddin öz torpaqlarını qərbə tərəf genişləndirməyə başladı. Əmisi Əsadəddin Şirkuhun Fatimi tərəfdarlarının Nil çayı boyunca üsyanını yatırtmasından istifadə edən Səlahəddin Qırmızı dənizi keçərək

Yəmənə işğalına yollandı. İslamda Səlahəddin Vəliulla adını daşıyır, o da "Allaha yaxın olan şəxs" deməkdir.

Səlibçilərə qarşı mübarizə

Səlahəddin iki dəfə, 1170-ci və 1172-ci illərdə, Nürəddin Zəngi tərəfindən Qüds krallığının işğalına yönəlmiş kampaniyalardan kənar qaldı, çünki o, Misir və Suriya arasında "bufer zonasının" mövcudluğunda maraqlı idi. Onun fikri ilk olaraq Suriyanı ələ keçirmək idi. Nürəddin

Zənginin qəfil ölümü Səlahəddinlə onun arasında yaranmaqda olan münaqişənin qarşısını aldı. Nürəddin Zənginin özündən sonra qoyub getdiyi oğlu Əs-Saleh İsmayıl Əl-Məlik hələ uşaq idi və o da 1181-ci ildə dünyasını dəyişdi.

Nürəddin Zənginin ölümündən dərhal sonra, Səlahəddin qoşunla Dəməşqə doğru irəlilədi və şəhər aliləri tərəfindən qarşılandı. Öz hakimiyyətini möhkəmləndirmək üçün Səlahəddin illərin sınağını keçmiş ənənəyə yol atır: o, Nürəddin Zənginin dul qalmış arvadı ilə evlənir. Nürəddin Zənginin hakimiyyəti altında olan iki ən böyük şəhər - Hələb və Mosul - yalnız sonralar (1176 və 1186-cı illərdə) Səlahəddin tərəfindən ələ keçirildi. 20 may 1176-cı ildə Hələbin mühasirəsi zamanı Haşaşın adı ilə tanınan gizli bir qrupun qatilləri Səlahəddini öldürməyə cəhd etdi. Onun həyatına iki sui-qəsd təşkil edildi və bunların ikincisi az qalsın Misir sultanının həyatı bahasına başa gələcəkdi.

Suriyada öz hakimiyyətini möhkəmləndirməklə məşğul olan Səlahəddin, səlibçi qoşunları ilə girişdiyi döyüşlərdən adətən müzəffər çıxırdı. Yalnız 1177-ci il noyabrın 25-i Montgisard ətrafında baş vermiş döyüş zamanı Qüds kralı IV Bolduin, Reynald de Şatyon və Tampliyer cəngavərlərinin birləşmiş qoşunu Səlahəddini ağır məğlubiyyətə uğradı. Müsəlman ordusunun yalnız onda bir hissəsi Misirə qayıda bildi.

1178-ci ildə Səlahəddin və səlibçi krallığı arasında atəşkəs elan edildi. Sonrakı il Səlahəddin uğradığı məğlubiyyətin acı nəticələrini aradan qaldırmaq üçün məşğul oldu. Ordusunu möhkəmləndirdikdən sonra, Səlahəddin yenidən səlibçilərə qarşı hücumu keçərək, onları 1179-cu ildə Vadum Yakob adı ilə tanınan yerdə məğlub etdi. Ancaq səlibçilərin əks-hücumları Səlahəddin tərəfindən qəti hərbi cavablara səbəb olurdu. Məsələn, Reynald de Şatyon Qırmızı dənizdə yaratdığı donanma ilə müsəlman zəvvar və tacirlərinə basqın edirdi. Buna cavab olaraq, Səlahəddin 30 gəmidən ibarət donanma düzəldərək 1182-ci ildə Reynald de Şatyonu Beyruta hücum etməklə hədələdi. Öz növbəsində, de Şatyon müsəlman dünyasının müqəddəs şəhərləri olan Məkkə və Mədinəni talamağı söz verdi. Səlahəddinin növbəti addımı 1183

və 1184-cü illərdə de Şatyonun İordaniyada yerləşən Kerak qalasını mühasirəyə almaq oldu. Bunu meydan oxumaq kimi anlayan de Şatyon 1185-ci ildə müsəlman zəvvarlarının karvanına hücum etdi. Qədim fransız mənbələrinin verdiyi yoxlanılmamış məlumata görə, bu karvana hücum zamanı Səlahəddinin bacısı əsir götürülmüşdü. Həqiqətdə isə, de Şatyonun cəngavərləri Səlahəddinin bacısı və onun oğlunun olduğu karvana

çıxmaq üçün hər bir frank girovpulu verməli idi. Bir çoxlarını girovsuz Qüdsdən buraxmasına baxmayaraq, Səlahəddin 7-8 minədək qadını qul etdi.

Xristian istehkamlarından yalnız Tir özünü saxlaya bildi. Şəhərin hökmdarı Konrad Montferrat Tirin müdafiə xətlərini möhkəmləndirib, Səlahəddinin qoşunlarının iki mühasirəsinə tab gətirə bildi. 1188-ci ildə Gi de Luzinyan azadlığa buraxılaraq, öz yoldaşı Qüds kraliçası Sibillanın yanına qayıtdı. 1189-cu ildə bu kral ailəsi Montferratın məskəni olan Tiri öz krallığına qatmaq istədi. Lakin Montferrat, Gi de Luzinyanı kral kimi tanımaq istəmədi. De Luzinyan və kraliça Sibillaya qalan yeganə addım Əkr şəhərinin mühasirəsi oldu.

Hattin məğlubiyyəti və Qüdsün süqutu III səlib yürüşünə səbəb oldu. Bu məqsədlə İngiltərə və Fransada xüsusi "Səlahəddin vergisi" yığılmağa başlandı. Bu yürüş, Əkr qalasını geri qaytara bildi. İngiltərə kralı I Riçard Əkrdə əsir götürülmüş müsəlmanları edam etdikdən sonra, Səlahəddinin əsiri olan frankların da aqibəti buna bənzər oldu. 1191-ci il sentyabrın 7-i Səlahəddin və I Riçardın orduları Ərsuf ətrafında görüşdülər. Bu döyüşdən səlibçilər qalib çıxdılar. Səlahəddinlə Riçard arasındakı münasibət hərbi rəqabətdən başqa qarşılıqlı hörmət üzərində qurulmuşdu. Məsələn, İngiltərə kralı döyüşlərin birində yaralandıqda, Səlahəddin ona özünün şəxsi təbibinin qulluqlarını təklif etmişdi. Daha sonra, Ərsuf döyüşündə Riçard atını itirdikdə, müsəlmanların mərd soltanı öz rəqibinə iki at yolladı. Frankların düşməsinə su çatışmamazlığı haqqında eşitdikdə isə, Səlahəddin onlara dağlardan yığılmış qar içində meyvə yolladı. Öz növbəsində, Riçard öz bacısını Səlahəddinin qardaşına verməyi və Qüdsü onların toy hədiyyəsi etməyi təklif etdi.

İki hökmdar 1192-ici ildə Ramla müqaviləsini bağlayaraq, bu qərara gəldilər ki, Qüds müsəlmanların əlində qalsın, ancaq bir şərtlə ki, xristian zəvvarlarına heç bir maneə törədilməsin. Müqavilənin şərtlərinə görə, Latın krallığı İndi Tirdən Caffaya qədər uzanan ensiz zolaq çərçivəsində yerləşməli idi.

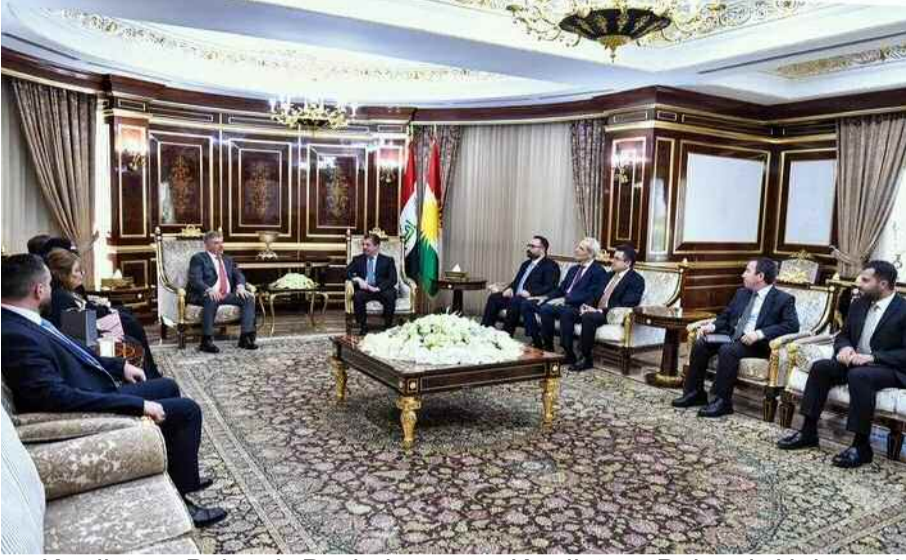
1193-cü il martın 4-ü, I Riçardın Avropaya qayıtmasından dərhal sonra, Səlahəddin vəfat etdi. Səlahəddinin xəzinəsi açıldıqda məlum oldu ki, orada onun dəfninə belə çatacaq pul yoxdur. Səxavətli hökmdar var-dövlətinin çox hissəsini xeyriyyə işlərinə xərcləmişdi.

Səlahəddinin məqbərəsi Dəməşqdəki Üməyyə məscidində yerləşir.

Tarixdə necə tanınır?

Xristianlara qarşı apardıdığı amansız mübarizəyə baxmayaraq, Səlahəddin Avropada mərd cəngavər şöhrətini qazanmışdır. Onun şöhrəti o dərəcəyə çatmışdır ki, onun haqda epos yazılmış, və hətta dahi İtalyan şairi Dante Aliqieri onu cəhənnəmin xeyrixah dinsizlərin yaşadığı guşəsində təsvir etmişdir. Səlahəddin həmçinin Sör Valter Skotun 1825-ci ildə yazdığı Tilsim əsərində də müsbət şəkildə göstərilmişdir. Səlibçilərin 1099-cu ildə Qüdsü işğal etdikdən sonra törətdikləri vəhşiliklərə baxmayaraq, Səlahəddin girov pulunu ödəyən sırayı katolikləri və hətta xristian döyüşçülərini əfv etdi. Yunan pravoslav məzhəbinin tərəfdarları ilə daha yaxşı rəftar olunurdu, çünki onlar səlibçilərə qarşı çıxış etmişdilər. Səlahəddin və onun yaşadığı dövr haqqında maraqlı məlumat Tariq Əlinin müəllifi olduğu Səlahəddinin Kitabı romanında verilir.

Başbakan Barzani, Irak İletişim ve İlişkiler Kurulu heyetiyle bir araya geldi

Kürdistan Bölgesi Başbakanı Mesrur Barzani, Irak İletişim ve İlişkiler Kurulu heyetiyle bir araya geldi.

Kürdistan Bölgesi Hükümeti, Başbakan Barzani ve Irak İletişim ve İlişkiler Kurulu heyeti görüşmesine ilişkin bir açıklama paylaştı.

Açıklamada konuk heyet, ulaştırma, haberleşme ve bilgi teknolojileri alanındaki çalışma, faaliyet ve projeleri hakkında kısa bir bilgilendirme yaptı ve Kürdistan Bölgesi Hükümeti'yle işbirliğine hazır olduklarını belirtti.

Ulaştırma ve bilgi teknolojileri sektörünün önem ve etkisine değinen Başbakan Mesrur Barzani ise dünyanın yapay zeka çağında olduğunu ve her alanda insanlığa imkanların sunulduğunu kaydetti.

Başbakan ayrıca, Kürdistan Bölgesi'nin ilgili kurumlarının Irak İletişim ve İlişkiler Kurulu'yla işbirliğine olan talebini ifade ederek, federal kurumlarda Bölge temsil yetisinin varlığının önemi vurgu yaptı.

Nerina Azad

Neçirvan Barzani üst düzey İngiliz askeri heyeti kabul etti

Başkan Neçirvan Barzani bugün başkent Erbil'de İngiltere Savunma Bakanlığı Orta Doğu

ve Kuzey Afrika Kıdemli Danışmanı Hava Mareşali Martin Sammy Sampson başkanlığındaki üst düzey bir İngiliz askeri heyeti kabul etti.

Başkanlıktan yapılan açıklamaya göre, İngiltere'nin Erbil Başkonsolosu Rosey Cave'in de hazır bulunduğu görüşmede, Irak ve Kürdistan Bölgesi'ndeki güvenlik durumu, Peşmerge Bakanlığı bünyesindeki reform çalışmaları ve ortak güvenlik işbirliği ele alındı.

Peşmerge Güçlerinin yeniden yapılanması ve birleşmesi ile bakanlık bünyesindeki reformların önemine vurgu yapılan görüşmede, Barzani, bu süreçteki destek ve yardımlarından dolayı İngiltere ve diğer dost ülkelere teşekkür etti.

Konuk heyet de İngiltere'nin Irak ve Kürdistan Bölgesi'nde barış ve istikrara büyük önem verdiğini vurguladı.

Heyet ayrıca, Peşmerge Bakanlığı'ndaki reform sürecine desteğin devam edeceğini teyit etti. Görüşmede bölgedeki durum ve ortak konular da ele alındı.

Rûdaw

Cafer Eminki: Erbil'in Bağdat'ta karşı kullanabileceği kartları var

Kürdistan Demokrat Partisi (KDP) Genel İlişkiler Sorumlusu Cafer Eminki, "Kürdistan Bölgesi'ndeki mevcut bölünmüşlük, Bağdat'ı Kürdistan Bölgesi'ne karşı bu kararları almaya yöneltti. Kürdistan Bölgesi güçsüz değildir ve Bağdat'a karşı kullanabileceği baskı kartlarına sahiptir. Biz fırsat vermezsek Bağdat Kürdistan Bölgesi aleyhine karar alamaz" dedi.

Rûdaw TV'de Senger Abdurrahman'ın sunduğu öğlen bültenine konuk olan KDP Merkez Komite Üyesi ve Genel İlişkiler Sorumlusu Cafer Eminki, bütçe konusunda değerlendirmelerde bulundu.

Eminki, "Bizim talebimiz Erbil ile Bağdat arasındaki anlaşmaya saygı duyulması ve riayet edilmesiydi. Konu maliye ile alakalı olduğu için öncelikle hükümetin hazırladığı taslak oylamaya sunulmalı, yeterli oyu alamasa sonra düzeltmeye gidilmeli veya ekleme yapılmalıydı. Ancak Maliye Komisyonu kendisine sınırsız yetki tanıdı. Yasa tasarısı üzerinde oynanması halkı kızdırdı" dedi.

Eminki, bütçe görüşmeleri sırasında Kürdistan Bölgesi'ne yönelik tavırlardan endişe duyduklarını ifade ederek, "Ancak bu endişeler Devleti Yönetme İttifakı ile yaptığımız anlaşmadan pişmanlık duyacağımız bir noktaya varmadı" diye konuştu.

"Bağdat, Kürdistan Bölgesi'ne baskı yapamayacak kadar zayıf ama bazı bölgesel ve uluslararası güçler var" diyen Eminki, Bağdat'ın kendi petrolü üzerinde bile hakimiyet sahibi olmadığını söyledi.

Eminki, "Bağdat kendi petrolünden faydalanamadı ki Kürdistan Bölgesi'nin petrolünden faydalanсын" dedi.

'Biz fırsat vermezsek Bağdat Kürdistan Bölgesi aleyhine karar alamaz'

Kürdistan Bölgesi'nin ancak ve

ancak Kürt partileri arasındaki bölünme nedeniyle zayıflayacağı vurgulayan KDP'li yetkili,

payı yüzde 12,67 olarak belirlendi.

Mart ayında Irak Hükümeti tarafından hazırlanan bütçe

"Kürdistan Bölgesi'ndeki mevcut bölünmüşlük, Bağdat'ı Kürdistan Bölgesi'ne karşı bu kararları almaya yöneltti. Kürdistan Bölgesi güçsüz değildir ve Bağdat'a karşı kullanabileceği baskı kartlarına sahiptir. Biz fırsat vermezsek Bağdat Kürdistan Bölgesi aleyhine karar alamaz" ifadelerini kullandı.

Irak Federal Yüksek Mahkemesi'nin aldığı kararların uygulanması gerektiğini belirten Cafer Eminki, Kürdistan Parlamentosu seçimleri hakkındaki kararın Kürdistan Bölgesi Başkanı tarafından verildiğini hatırlattı.

Eminki, "Ancak istişare ve seçimlerin nasıl yürütüleceğine ilişkin uygun çözümler bulunduktan sonra seçimlere zemin hazırlanmalı ve ondan sonra adımlar atılmalı" diye konuştu.

Irak bütçesi onaylandı

Irak Parlamentosu, 2003 yılından bu yana Irak en büyük bütçe tasarısıyla ilgili üç ay süren müzakerelerin ardından bu haftanın başında yıllık 153 milyar doları bulan harcamalar için 2023, 2024 ve 2025 yıllarını kapsayan 3 yıllık federal genel bütçe tasarısını onayladı.

Kürdistan Bölgesi'nin bütçe

tasarısı, Mayıs ayında Maliye Komisyonu tarafından yapılan değişikliklerin ardından Parlamenta sunulmuştu.

Söz konusu metinde Kürdistan Bölgesi'nin petrol gelirleri ve bütçe payına ilişkin 13 ve 14'üncü maddeler, Kürt tarafların itirazına yol açtı.

Parlamentodan geçirilen bu maddelere göre Erbil, her ay petrol gelirlerini merkezi yönetime teslim edecek. Ayrıca Kürdistan Bölgesi'ne bağlı kentler, Erbil ile bütçe anlaşmazlığı yaşadığı durumda bütçe tahsisi için direkt Bağdat ile temasa geçebilecek.

KDP başta olmak üzere diğer Kürt partiler, 14'üncü maddenin bu şekilde geçirilmesine karşı çıkarken, Kürdistan Yurtseverler Birliği (YNK) ise aksi yönde tavır benimsedi.

"Kürdistan Bölgesi sadece bir kırmızı çizgi değil, aynı zamanda bir ölüm çizgisidir" Başkan Mesud Barzani de, "Kürdistan Bölgesi'nin bekasını baltalamaya yönelik her türlü girişimi" reddettiğini vurgulayan bir açıklama yaptı. Barzani, "Kürdistan Bölgesi sadece bir kırmızı çizgi değil, aynı zamanda bir ölüm çizgisidir" dedi. **Nerina Azad**

Irak ve Türkiye, Kürdistan Bölgesi petrolünün ihracatını görüşecek

Irak ve Türkiye yetkilileri, Kürdistan Bölgesi petrolünün ihracatını görüşmek üzere 19 Haziran'da bir toplantı gerçekleştirecek.

Bağdat ve Ankara, Paris tahkim mahkemesinin kararının ardından 25 Mart'tan bu yana askıya alınan Kürdistan'dan petrol ihracatının yeniden başlamasını görüşmek üzere önümüzdeki hafta bir araya gelme konusunda anlaşmıştı.

Irak hükümetine ait Sabah Gazetesine konuşan Petrol Bakanlığı Müsteşarı Basım Muhammed Abadi, "Türkiye ile Kürdistan Bölge-

si'nden Türk limanına petrol ihracatını görüşmek üzere 19 Haziran'da Bağdat'ta görüşmek üzere bir anlaşmaya varıldı" dedi.

"Geçtiğimiz günlerde iki taraf da Kürdistan Bölgesi'nden petrol ihracatına mümkün olan en kısa sürede yeniden başlaması taahhüdünde bulundu" diyen Abadi petrol ihracatındaki gecikmenin boru hattının onarılması ve denetlenmesinden kaynaklandığını söyledi.

Abadi, OPEC tarafından belirlenen miktara bağlı kaldıklarını ve dünya piyasasındaki petrol fiyatları dengesini desteklemek için Basra limanından günlük ortalama 3,3 milyon varil petrol ihraç ettiklerini aktardı.

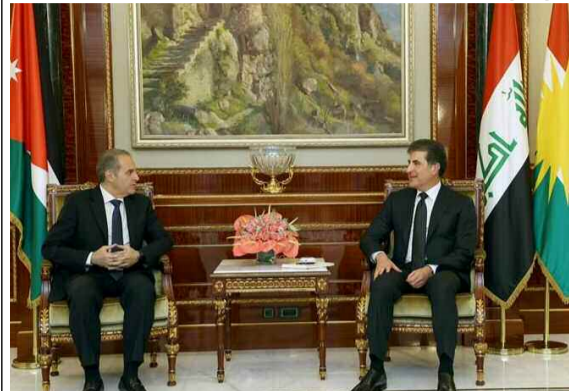
Abadi, "Petrol Bakanlığı, Kürdistan Bölgesi üzerinden günlük 500.000 varil petrol ihraç etmeye hazır" açıklamasını yaptı.

Paris merkezli Uluslararası Tahkim Mahkemesi'nin 25 Mart'ta aldığı kararın ardından Kürdistan Bölgesi'nden Türkiye'ye yapılan petrol sevkiyatı durdurulmuştu.

Kürdistan Bölgesi ile Irak hükümetleri arasında 4 Nisan'da Kürdistan petrolünün ihracatına ilişkin yeni bir anlaşma imzalanmıştı. **Nerina Azad**

Serokê Herêma Kurdistanê Neçîrvan Barzanî wezîrê tenduristiyê yê Urdunê qebûl kir

Serokê Herêma Kurdistanê Neçîrvan Barzanî wezîrê tenduristiyê yê dewleta Urdunê Firas Al-Hawari û heyeta pê re qebûl kir. Li gor ragihandina serokatiya Herêma Kurdistanê; heyeta Urdunê di hevdişînê de li ser Forma Hefta Tenduristiyê ya

Kurdistan-Urdunê ya Erbîlê de xebatên hatin kirin ravekirin.

Ji bo koordînsayon û hevkarîya wezaretê tenduristiyê ya Kurdistanê, Iraqê û Urdunê, Neçîrvan Barzanî sipasiya wan kir û got ku divê Herêma Kurdistanê û Iraq di seha tibê û perwerdê de ji tecrubeyên Urdunê fêde bibînin.

Her dû teref li ser pêwendiyên Urdunê û Herêma Kurdistanê wê çawa pêşde bibin, di seha tibê û tenduristiyê de li ser hevkarîya zêdetir axifîn.

Forma Urdunê û Kurdistanê ya tenduristiyê îro li Hewlêrê destpêkir. Di merasima destpêkirina formê de serokwezîrê herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî, wezîrê tenduristiyê yê Iraqê Salih El-Hesnawi û wezîrê tenduristiyê yê Urdunê Firas İbrahim Al-Hawari cîh girtin. Ji bilî xebatkarên tenduristiyê yê Kurdistanê, ji Urdun û Iraqê gelek kes tevî formê bûn.

PeyamaKurd

Hevserokên Şaredariya Patnosê yê HDPê hatin girtin

Hevserokên navçeya Patnosê ser bi parêzgeha Agirî ya Bakurê Kurdistanê Muşerref Geçer û Emrah Kiliç hatin girtin.

Hevserokên Şaredariya Patnosê yê HDPê 9ê Hezîranê 2023ê di oparasyonekê de ligel 3 kesên din li wê navçeyê ji aliyê polîsan ve hatibûn desteserkirin.

Parêzgariya Agirî di derbarê desteserkirina wan de daxwaniyek dabû û ragihandibû, "Bi sedema ku di karê îhaleyê de sixtekarî kirine hevserokên şaredariya Patnosê û xebatkarên wê şaredariyê bi giştî 5 kes bi biryara Serdozgeriya Komarê ya Patnosê ji aliyê hêzên ewlekariyê ve hatine desteserkirin."

Partiya Demokratîka Gelan (HDP) jî derbarê desteserkirina hevserokên Şaredariya Patnosê de, daxwaniyak dabû û ragihandibû; "Hevserokên şaredariya me û xebatkarên me yê şaredariyê yê ku hatine desteserkirin divê demildest werin berdan. Li dijî desteserkirina îradeya gel emdê heta dawiyê xebata xwe berdewam bikin."

Piştî 3 rojan desteserkirina wan, îro hevserokên Şaredariya Patnosê yê HDPê Muşerref Geçer û Emrah Kiliç bi biryara dadgehê hatin girtin û bo girtîgehê hatin şandin.

rupelanu.com

Serokê Herêma Kurdistanê ligel Komîsyona Bilind a Hilbijartinan a Iraqê re civiya û pêngavên amadekariyê ji bo hilbijartinên Parlamentoya Kurdistanê gotûbêj kirin.

Serokê Herêma Kurdistanê Neçîrvan Barzanî bi Komîsyona Bilind a Serbixwe ya Hilbijartinan a Iraqê re civiya û pêngavên amadekariyê ji bo hilbijartinên Parlamentoya Kurdistanê gotûbêj kirin.

Roja Pêncşemê 15ê Hezîrana 2023an, Serokê Herêma Kurdistanê Neçîrvan Barzanî li Hewlêrê bi Komîsyona Bilind a Serbixwe ya Hilbijartinên Iraqê re civiya ku li ser vexwendina Serokê Herêma Kurdistanê ji bo guftûgokirin û pêngavên amadekariyê yê hilbijartinên Parlamentoya Kurdistanê serdana Hewlêrê kirin.

Di civînê de Nûnera Taybet a Sekreterê Giştî yê Neteweyên Yekbûyî ya Iraqê Jeanine Hennis-Plasschaert, Cîgirê Serokê Herêma Kurdistanê, tîmeke pispor a UNAMI û serok û endamên Encûmena Komîsyonên Iraqê amade bûn. Neçîrvan Barzanî tekez kiriye ku divê ji bo hilbijartinên Herêma Kurdistanê di demeke kurt de gav bînin avêtin.

Li gor daxuyaniya Serokatiya

Herêma Kurdistanê, Neçîrvan Barzanî amadehiya Hikûmeta Herêma Kurdistanê û hemû aliyên pêwendîdar ji bo serxistina prosyê nîşan daye.

Jeanine Hennis-Plasschaert û tîma UNAMIyê piştewaniya xwe ji bo pêngavên Neçîrvan Barzanî nîşan dan û amadebûna xwe ya ji bo pêşkêşkirina alîkariyan ji bo lidarxistin û serkeftina hilbijartinan

nîşan dan.

Serokatiya Herêma Kurdistanê ragihand ku Komîsyona Bilind a Serbixwe ya Hilbijartinên Iraqê û Encûmena Komîsyaran ji bo vexwendin û balkişandina li ser danûstandin û gotûbêjan spasiya Serokê Herêma Kurdistanê kirin û biryar hat dayîn ku ji bo diyarkirina roja hilbijartinan di peywendiyê de bin.

Nerina Azad

Li Hatayê pirsgirêka ava paqij hîn jî dewam dike

Tevî ku çar meh di ser erdhejê re derbas bûn, li Hatayê hîn jî ava paqij û vexwarinê bi destê mirovan nakeve.

Li Hatayê ku rêza ji bo wergirtina ava vexwarinê bi metreyan dirêj dibe, mirov karibin şûşeyeke lître û nîvekê bi dest bixwe, bi saetan di binê tavê de disekin. Her wiha ji ber ku dema taloqkirina fatûreyan a dewletê di 31'ê Gulanê de tamam bû, fatûreyên dema derbasbûyî jî li mexdûrên erdhejê têne şandin.

Endama Piştewaniya Erdhejê ya Hatayê Seda Yuce li ser rewşa dawî ya mexdûrên erdhejê û pirsgirêka fatûreyê ji ANF'ê re axivî.

Yuce anî ziman ku pirsgirêkên roja destpêkê ya erdhejê neguherîne, tabloya felaketê bi hebûna rêxistinên civakî yê sivîl û saziyên alîkariyê bi demkî sivik bû û got, "Bi dawîya meha Nîsanê re saziyên civakî yê sivîl hêdî hêdî ji bajêr çûn, karên xwe tenê li ser însiyatîfên piştewaniyê yê herêmî dimeşînin. Destpêkê ji gelek deverên Tirkiyeyê alîkarî hat. Vê yekê du mehan dewam kir. Mutbex, nexweşxane, dermanfiroş hatin avakirin, alîkarî hatin birêxistin. Piştî meha Nîsanê li qadê destpêkê liv û tevger hebû. Beşek ji vê pêwendiya xwe pirsgirêka daîmî hebû. Pirsgirêk bingehîn e, bi çareseriyên rojane heta cihekî dikare bê birin. Rêxistinên civakî çiqasî hewl bidin jî nikarin valahiya dewletê dagirin. Ji bo pêvajoya ji niha û pê ve pêwîstî bi plansazî û seferberiyê fermî heye. Divê ji bo van herêman qanûnên taybet bînin danîn, budçe bê veqetandin û mirov lê bêne wezîfedarkirin."

Jİ BO AVÊ DU SAETAN

MIROV DI REZE DE DIMININ

Yuce ragihand ku çar meh di ser erdhejê re derbas bûne, lê hîn jî pirsgirêka ava paqij li bajêr dewam dike û anî ziman, ava şebekeyê weke ava vexwarinê nikare bê bikaranîn, tenê ji bo şuştinê tê bikaranîn. Yuce li ser pirsgirêka avê û paqijiyê ya li bajêr got, "Mirov ji bo karibin ava vexwarinê bi dest bixin dikevin rêzê. Bi saetan dikevin rêzê ji bo karibin şûşeyek ji lître û nîvekê ya ava vexwarinê werbigirin.

Niha li bajêr gelek mêş hene. Di komkirina çopê de û îmhakirinê de pirsgirêkên cidî hene. Li gel van şert û mercan rîska nexweşiya şewbê jî zêde dibe."

FATÛREYÊN KU NIKARIN BIDIN

Seda Yuce bi bîr xist ku bi biryarnamê re dayina fatûreyên avê ji bo demê hatibû taloqkirin, lê belê berdêla elektrîk û avê ya avahiyên xerabûyî ji nû ve ji mexdûran tê xwestin û got,

"Fatûreyên zêdeyî 10 hezar TL'yî hene. Li taxan dema ku elektrîk hat malên xera nebûye, ji bo cîranan, ji bo konan xet hate kişandin. Ji bo mirov necemide, di tarîtiyê de nemîne elektrîk parve kirin. Ya rast fatûreyên ji wan malan re tînin ne tenê elektrîka ji bo wê malê ye. Bi hev re tê bikaranîn. Ew fatûre di asteke welê de ne ku nikarin bêne dayin. Çavkaniyê wan a debarê nîne, nikarin bixebitin. Mirov bêçare ne. Hewl didin bi xwe rê û rêbazekê peyda bikin. Li malên xisar li wan bûye kes namîne û dem bi dem ji bo pêwîstiyên xwe diçin malan. Dema ku diçin malan jî li fatûreyan rast tînin. Hinek li ber malên xwe dimînin û hewl didin nehêlin fatûre bê birîn. Ji bo il herêmên erdhejê fatûre neyê birîn divê fermanek bê dayin. Dema ku mirov li ber radibin, hingî şaredarî dibêje, fermaneke bi wî rengî negihîştîye wan, lewma fatûreyê dibirin."

anfkurdi.com

Hoşyar Zêbarî lijneya darayî ya Parlamentoya Iraqê rexne kir

Endamê polîtburoya Partiya Demokrata Kurdistanê (PDK) û wezîrê berê yê Darayî yê Iraqê Hoşyar Zêbarî, bi tundî rexne li

hinek endamên lijneya darayî ya Parlamentoya Iraqê girt û got, ew ne tenê di warê darayî û aborî de nezan in, belkî zimanê Erebi jî

nizanin.

Endamê Polîtburoya PDKê Zêbarî got: "Hinek ji endamên desteya darayî ne tenê şiyânên aborî û darayî hene, belku bi Erebi jî nizanin". Zêbarî, di tora civakî ya medyaya civakî de li ser Twitterê derbarê gotûbêja bûdçeya li Parlamentoya Iraqê de wiha got: "Civîna Parlamentoya Iraqê ya ji bo gotûbêjkirina bûdçeya giştî ya Iraqê îsbat kir ku pêwîst e hin endamên lijneya darayî biçin kursa fêrbûna Erebi".

Di berdewamiya daxuyaniya xwe de Zêbarî got: "Ew endamên lijneya darayî ji raya giştî re îsbat kirin ku rêzimana Erebi jî bi herî hêsan nizanin. Ji bilî vê, ew bingehên darayî û aborî yê bingehîn nizanin û biryarê li ser çarenivîsa welêt didin". rojevakurd.com

Sancar: HDP û YSP çî hewce bike wê bikin

Hevserokê Giştî yê HDPê Mîhat Sancar diyar kir, nixandina rast û jidîl a encamên hilbijartinê wê hêzê bide wan û got, "HDP û Partiya Çep a Kesk wê vê pêvajoyê ji binî heta jor bimeşînin û çî pêwîst be dê bikin."

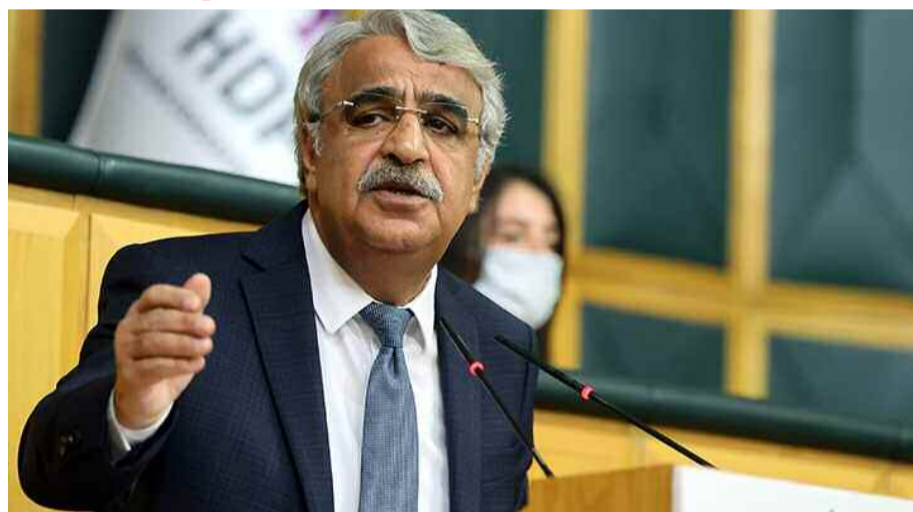
Hevserokên Partiya Çep a Keskan û HDPê ji bo nixandina encamên hilbijartinê hatin cem hev.

Sancar di axaftina xwe ya li civîna li Navenda Giştî ya HDPê de eşkere kir, derbarê hilbijartinan û piştî wê de hevdîtinên nixandî berdeham dikan.

Sancar destnîşan kir, serdemeke dijwar li pey xwe hiştiye û wiha got:

"Em li ser hemû astan nîqaşan didomînin, da ku em vê serdemê bi hemû aliyên xwe ve binixînin û nîqaş bikin û encamên pêwîst jê derxin. Civînen gel jî wê bidomin û di dawiyê de em ê bi konferans û piştî jî kongreyê vê pêvajoyê temam bikin. Di pêvajoya konferans û kongreyê de em ê daxwazên encamên ku me ji van nîqaşan derxistiye pêk bînin."

Sancar diyar kir, wan bi awayekî vekirî nîşan dane ku di civîna û daxuyaniyan de encamên ku ji hilbijartinê hêvî dikin bi dest nexistine û got, "Armancên me hebûn, em nekarî bigihêjin van armancan. Di vî warî

de gelek mijar hene ku divê bînin çareserkerin pirs kirin."

Sancar diyar kir ku ji bo nixandîna bi tendurist pêwîst e pêvajoyê bi hemû aliyên xwe ve were nixandîna û got, bila kes ji bîr neke ku hilbijartin di rewşeke bêdalet, newekhev û zordar de pêk hatin. Sancar got, nixandîna weke ku pêvajoyê hilbijartinê ya asayî derbas bibe nikare encamên rast derxe holê.

"Dema ku em di vê pêvajoyê de lêpîrsînin dikin, em ji dil kêmasî û xeletiyên xwe nîqaş dikin. Ji ber ku ev rejîma bêdad û zordar bi hemû leza xwe berdewam dike û têkoşîna li benda serokên xwe ye. Ger em rola

têkoşîna û rêbertiyê bigirin helbet. Divê em bibînin ku pêwîstiya me bi nûkirina xwe heye."

Sancar amaje bi wê yekê kir ku sererastkirina xeletiyên tenê bi nîqaşên vekirî, rexneyên ji dil û xwerexnekirina rast gengaz e û wiha got:

"Nixandîna rast û samîmî wê hêzê bide me. Divê kes ji vê netirse, bila kes li hincetan negere ku xwe ji berpirsyariyê dûr bixe. HDP û Partiya Çep a Kesk wê vê pêvajoyê ji binî heta jor bimeşînin û çî ji destê wan bê wê bikin. Em li vir in, em diaxivin, em ê rexne bikin, em ê xwe rexne bikin, em ê berpirsyariyên xwe bi cih bînin." PeyamaKurd

Yekîtiya Ewropayê biryara xwe ya derbarê Sûriyê de eşkere kir

Yekîtiya Ewropayê ragihand ku tevî biryara Komkara Erebi ya derbarê asayîkirina peywendiyên ligel hikûmeta Sûriyê de lê ew helwesta xwe naguherin û cezayên li ser

Sûriyê ne sivik dike û ne jî radike.

Berdevkê Yekîtiya Ewropayê Luis Miguel Buino di daxuyaniyekê de ragihand ku grûpa Komkara Erebi derbarê dosyeya Sûriyê de bi

armanca sivikkirin an rakirina cezayan li ser Sûriyê ligel Yekîtiya Ewropayê gotûbêjan dike, ev jî di çarçoveya siyaseta pêngav bi pêngav de.

Luis Miguel Buino tekez kir ku Yekîtiya Ewropayê cezayên li ser Sûriyê ne sivik dike û ne jî radike, lê tenê ligel hevpeymanên xwe li Komkara Erebi pêşhatên dawî gotûbêj dike û tenê piştîvaniya prosyaya Neteweyên Yekbûyî bo çareserkerina krîza Sûriyê dike.

14 û 15ê Hezîrana 2023an, li Bruksela paytexta Belçikayê gera heftemîn a "Kongreya Piştîvaniya Siberoya Sûriyê û Navçeyê" birêve biçê. rupelanu.com

Serokwezîr Barzanî: Dîrokê, welatfiroşan jî mîrxasan jî qeyd kir!

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî, bi peyamekê ragihand ku ew ê dest ji mafên xwe yê destûrî bernedin.

Serokwezîr Mesrûr Barzanî, li ser hesabê xwe yê medyaya civakî di derbarê helwestên ku di pêvajoya pesendkirina proje-yasaya bûdçeyê ya li Parlamentoya Bexdayê de hatin nîşandan de peyamek belav kir.

Serokwezîr Barzanî di peyama xwe de got, "Li aliyekê helwesta mîrxasiya welatparêzan, li aliyê din qirêjiya kesên ku welêt firotin, her du jî dê di dîrokê de bînin qeyd kirin.

Bila hemû alî piştrast bin ku Herêma Kurdistanê dê bihêztir bibe. Em ê ji mafên xwe yê destûrî tawîzê nedin." PeyamaKurd

Hevpeymaniya Navneteweyî û HSDê, operasyoneke hevpar kir

Li gorî agahiyên ku ji aliyê Rawangeha Mafên Mirovan a Suriyeyê (SOHR) hatin ragihandin, Hêzên Suriyeya Demokratîk, (DSG) bi piştîgiriya asîmanî ya Hevpeymaniya Navdewletî, li bajarê Heseke yê Rojava li dijî IŞÎDê operasyonê kir.

Di daxuyaniya SOHRê de hat ragihand ku hêzên HSDê bi piştîgiriya Hevpeymaniya Navdewletî li gundekî gundewarê Heseke operasyonê li dijî terorên IŞÎDê kir.

Hat ragihandin ku di encama şer û pevçûnan de terokê IŞÎDê hatiye kuştin.

Her wiha hat diyarkirin ku beriya operasy-

onê, balafirên hevpeymaniyê li herêmê êrîşên asîmanî kirine. PeyamaKurd

Kerkûk | Di êrîşa DAIŞê de 2 leşkerên Iraqê hatin kuştin

Hat ragihandin ku di encama êrîşeke çekdarên DAIŞê de, 2 leşkerên Iraqê hatin kuştin. Li gorî zanyariyan, çekdarên DAIŞê li herêma Wadi

Neftê ya Falka ya Kerkûkê êrîş birin ser xaleke leşkerên artêşa Iraqê. Li gorî ragihandina çavkaniyên ewlekariyê, di encama wê êrîşê de 2 leşkeran can da û 3 jî birîndar bûn. PeyamaKurd

Rêber Ehmed, li ser serdana xwe ya Amerîkayê daxuyanî da

Wezîrê Karên Navxweyî yê Herêma Kurdistanê Rêber Ehmed, di çarçoveya serdana xwe ya fermî ya li Amerîkayê de daxuyanî da.

Rêber Ehmed, îro bi navbeynkariya daxuyaniya çapemeniyê ragihand ku di civînên wan ên çend rojên borî yên ligel rayedarên Amerîkayê de encamên baş derketin pêş û diyar kir ku Washington piştigiriyê xwe ji bo statuya Herêma Kurdistanê dubare kiriye û ezmûna Herêma Kurdistanê ya di mijara demokrasî û azadiya fikir û ramanan de bilind nixandiye.

Ehmed eşkere kir ku Amerîkayê piştigiriyê xwe ji bo statuya Herêma Kurdistanê ya di çarçoveya Iraqê de bihêz de dubare kiriye û got,

"Di civînan de ezmûna Herêma Kurdistanê di mijara demokrasî û azadiya fikir û ramanan de bilind hatiye nixandî. Qala aramî û seqamgîriya Iraq û Herêma Kurdistanê hat kirin. Parastina Herêma Kurdistanê yek ji babetên herî sereke bû û wekî dostekî nêzîk ê hêzên Hevpeymanan ku rûbirûyî terorîstên IŞÎDê bûne, dihat temaşekirin. Her wiha rola Pêşmerge û Herêma Kurdistanê di vê çarçoveyê de bilind hat nixandî."

PeyamaKurd

Parlamentera PDKê: Ev yek, hewila derbe û lawazkirina statuya Herêma Kurdistanê ye!

Endama Encumena Navendî ya Partiya Demokratî Kurdîstanê (PDK) Eşwaq Caf, li ser dijberiya hinek derdoran a li hember Herêma Kurdistanê axivî. Eşwaq Caf, di derbarê pesendkirina proje yasaya budceya Iraqê de axivî û got ku

"Tiştê ku em di Parlamentoya Iraqê de dibînin, hewildaneke ji bo lêdana darbeyekê li ser statuya Herêma Kurdistanê ye.

Partiyên ku nikarin xizmeta gelê Kurdistanê bikin û naxwazin beşdarî hîlbijartinên bê yên Parlamentoya Kurdistanê bibin, di her fersendê de hewil didin ku derbekê li statuya Herêma Kurdistanê bixin. Ev yek ne di berjewendiya gelê Kurdistanê de ye."

Parlamentera PDKê bi berdewamî bal kişand ser desthilatdariya Herêma Kurdistanê û got, "Mixabin tiştê ku em dibînin, hewildanên lawazkirin û hilweşandina Herêma Kurdistanê ne. Xweşbextane ev hewildan bi ser neketin. Di proje-yasaya budceyê de bînpêkirinê li dijî Herêma Kurdistanê di paragrafê de hatine gotin.

Ji ber ku Destûra Iraqê, destûrê nade hikûmeta Iraqê ku rasterast bi parêzgehên Herêma Kurdistanê re mijûl bibe. Ji ber vê yekê şaşfêmkirinek eşkere heye. Hin parlamentaran hizir dikir ku hikûmeta Iraqê rasterast bi Silêmaniyê re mijûl bibe."

Caf destnîşan kir ku hikûmeta Herêma Kurdistanê, bi awayekî wekhev li parêzgehan tevdigere û projeyan bi awayekî wekhev dabeş dibe û got, "Mixabin hinek kes hewil didin ku xelkê Silêmaniyê bihêlin ku hikûmeta Herêma Kurdistanê zilmê li wan dibe. Na, hikûmeta Herêma Kurdistanê zilmê li wan nake, berovajî vê yekê hewil dide rastiye berovajî neke."

Eşwaq Caf, di derbarê dahata deriyên sînorî yên Silêmaniyê de jî axivî û got, "Fraksiyona PDKê li Parlamentoya Kurdistanê, Hikûmeta Herêma Kurdistanê û Wezareta Navxwe dixwazin hêzeke hevbeş biçe deriyên sînor û ji gumrika Îbrahîm Xelîl dest pê bike. Lê hevalên YNKê ev yek qebûl nekir."

PeyamaKurd

Nêçîrvan Barzanî, pesendkirina budceya Iraqê nirxand

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî, di derbarê pesendkirina budceya Iraqê de axivî û diyar kir ku divê garantî bê dayîn ku mafên darayî yên Herêma Kurdistanê û dayîna mûçeyên fermanberan ji ber sedemên siyasî neyê bipaşxistin.

Nêçîrvan Barzanî di daxuyaniya xwe de bal kişand ser helwesta pesendkirina budceyê û got,

"Em pêşwazî li pesendkirina budceya sê salan a Iraqê dikin. Em hêvîdar in ku ev yek, ji bo geşepêdana aborî, aramiya siyasî û veberhênanê bîngehek çêbike.

Em pîrozbahiyê li kesayetên rêzdar dikin ku bi dilsozî ji bo berjewendiyên hevvelatiyan û wekheviya gelê Iraqê kar dikin."

Barzanî amaje bi wê yekê jî kir ku reftarên hinek parlamentaran li dijî mafên Herêma Kurdistanê û navçeyên nakok, cihê mixabiniyê ye û got:

"Tiştê ku qewimî, ne li gorî bîngehên rêkeftina siyasî ya Hevpeymaniya Rêvebiriya Dewletê ye û çalakiyên bi vî rengî, nabe xizmeta proseya siyasî, rewş û paşeroja Iraqê

bike. Pêwîst e pêkanîna dadperwerane ya yasaya budceyê û cihê herêma Kurdistanê

ziyanên ku bi helwestên heyî digihîjin Herêma Kurdistanê û got,

"Tiştê ku me di dirêjahiya

tanê wekî statuyek siyasî ya destûrî bê dîtin û maf û berjewendiyên navçeyên nakok bînan parastin. Divê piştrastiyeke temam bê dayîn ku mafên darayî yên Herêma Kurdistanê û dayîna mûçeyên fermanberan ji ber sedemên siyasî nayê paşxistin û paşguhkirin."

Nêçîrvan Barzanî di dewama peyama xwe de bal kişand ser vîna siyasî ya hevbeş û

gotûbêjên bûdceyê de dît, cihê nîgeraniyeke mezin e û careke din vê rastiye îspat kir ku parçebûna aliyên Kurdistanê, ziyane digihîne Herêma Kurdistanê. Lê di warê vîna siyasî ya hevbeş û parastina berjewendiyên giştî de em dikarin vê yekê bikin derfetek ji bo bihêzkirina baweriya di navbera me de ku ji bo baştir rêxistinkirina xwe, kêmkirina aloziyan û bihêzkirina Iraqê û Herêma Kurdistanê."

PeyamaKurd

Parlamentê PDKê: YNKê hewil da Silêmaniyê ji Herêma Kurdistanê veqetîne!

Parlamentê PDKê yê Parlamentoya Iraqê Sîpan Şêrwanî ragihand ku YNKê di dema dan û stendinê budceyê de hewil daye Silêmaniyê ji Herêma Kurdistanê veqetîne.

Sîpan Şêrwanî eşkere kir ku ew di madeyên 13 û 14 de ku metirsiyê li ser statu û dahata darayî ya Herêma Kurdistanê çêdike de bi ser ketine.

Piştî zêdetir ji çar mehan ji gotûbêjên darayî û siyasî, roja pêncşema borî dan û stendinê budceya darayî ya federalî ya salên 2023, 2024 û 2025an li Parlamentoya Iraqê dest pê kir.

Di rûniştina duh a di bin serokatiya Serokê Parlamentoyê Mihemed Helbûsî de hat lidarxistin de madeya 14 a di derbarê dahata petrolê ya Herêma Kurdistanê û kontrolkirina wê ya ji aliyê Bexdayê ve hat gotûbêjkirin.

Ji bilî Partiya Demokratî Kurdîstanê (PDK) li ser hin beşên gotarê ku ji aliyê Yekgirtûya Îslamî ya Kurdistanê (Yekgirtû), Civaka Dadweriya Kurdistanê (Komal) û Tevgera Nîfşê Nû (Newey Nwê) ve li dijî wan derketibûn, hat gotûbêjkirin.

Pêşnûmeya ku ji aliyê Yekîtiya Niştîmaniya Kurdistanê (YNK) ve hatibû piştigirîkirin, piştî guhertinên dawî ji aliyê pêkhatiya parlamentoyê ve hat qebûlkirin.

PDK, YNKê tawanbar dibe

Parlamentê PDKê Sîpan Şêrwanî ku piştî hevdîtinên ku heta saet 02:30ê sibehê dewam kirin, civîneke çapemeniyê li dar xist, diyar kir ku YNKê li dijî hemû partiyên Kurdistanê hewildaneke nedestûrî ya cudakirina Silêmaniyê ji Herêma Kurdistanê daye û daxuyaniya xwe bi vî awayî berdewam kir:

"Ez dixwazim li dê diyar bikim ku hewil dan ku dahatên

Silêmaniyê derbasî hesabên xwe bikin û wekî berê wekî ku dixwazin bi kar bînin, bi ser neketin. Wekî tê zanîn YNK berê razî nebû ku dahata Silêmaniyê radestî hikûmeta Herêma Kurdistanê were kirin. Her wiha hikûmeta Herêma Kurdistanê hemû dahata petrolê ku ji % 81ê dahata wê ya darayî pêk tîne, ji bo mûçeyên karmend û karmendên Hewlêr, Silêmanî, Duhok û Helebceyê xerc kiriye.

Hikûmetê jî dahatên ku ji çavkaniyên neftê bi dest dixin ku ji % 19ê dahatê digire, ji bo xizmeta xelkê Herêma Kurdistanê xerc kir. Lê YNKê yek dolar jî ji dahata neftê ya Herêma Silêmaniyê nedaye hikûmetê."

Şêrwanî got: "Ev helwesta YNKê ji bilî têkdana yekrêziya Kurdan tu aranceke din nake. Hikûmetê ev daxwaz qebûl kir, lê îro hewil dan ku xwe rasterast bi navendê ve girêbidin. Ji bo terxankirina bûdceya Silêmaniyê bi rêya pêwendiya rasterast bi Bexdayê re kar kirin. Lê me ev listik betal kir."

Parlamentê PDKê amaje kir ku wan destwerdan li guhertinên di madeya 14ê de

kir ku ziyane digihîne mafên darayî û rewşa Herêma Kurdistanê û got,

"Di xala 7ê ya madeya 14an de heger pirsgirêk di navbera Hewlêr û Bexdayê de derkevin, di xala 7ê ya madeya 14ê de komîsyoneke hevbeş were avakirin, were avakirin. Lê hinek derdoran hewil dan vê xalê wekî 'Heger di navbera Hewlêr û Bexdayê de pirsgirêk derkeve, hikûmeta Iraqê dikare bûdceya Herêma Kurdistanê qut bike' ferz bikin. Me rê li pesendkirina vê madeyê girt ku metirsi li ser mafên darayî yên gelê Kurdistanê çêdike."

Sîpan Şêrwanî da zanîn ku madeyên 13 û 14ê yên bûdceyê di versiyona xwe ya dawî de heta radeyekê mafên darayî yên Herêma Kurdistanê garantî dikin û got,

"Ez li vê derê careke din tekez dikim; Tiştê ku YNKê kir, neqanûnî û nedestûrî bû, reftareke gemar bû. Lê bi xêra wan kesên ku ji gelê Kurd hez dikin, bi taybetî ji PDKê re statuya Herêma Kurdistanê tê parastin û kes nikare wê ji hev biqetîne." Her wiha Şêrwanî diyar kir ku PDK dê piştê helwesta xwe ya fermî eşkere bike.

PeyamaKurd

Mesrûr Barzanî spasiya Urdinê û Şah Ebdullah kir

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî, îro 12ê Hezîranê li Hewlêrê pêşwazî li Wezîrê Tenduristiyê

yê Şahnişîna Haşimî ya Urdinê Fîras El-Hewarî û şanda pê re kir. Hikûmeta Herêma Kurdistanê derbarê civînê de ragi-

hand, di hevdîtîna de, Wezîrê Tenduristiyê yê Urdinê silavên Şah Ebdullahê Duyem gihandin Serokwezîr Mesrûr Barzanî û amadebûna welatê xwe ji bo her hevkarîyên ligel Hikûmeta Herêma Kurdistanê nîşan da.

Serokwezîr Mesrûr Barzanî bal kişand ser pêwendiyên dîrokî û taybet ên di navbera Herêma Kurdistanê û Urdinê de û spasiya Herêma Kurdistanê ji bo hevkarî û piştevaniya berdewam a Urdinê û bi taybetî ya Şah Ebdullah ji Herêma Kurdistanê re dubare kir. Di civînê de, pêşxistina pêwendiyên dualî di warê tenduristiyê de û sîdwergirtina ji ezmûna serkeftî ya Şahnişîna Urdinê jî hatin axaftin. **PeyamaKurd**

Heyeta karsazan ya Amerîkayê seredana Herêma Kurdistanê dike

Heyetekî ji karsazên Amerîkayê ya di asta bilind de ji bo 3 rojan seredana Herêma Kurdistanê dike. Wê heyeta Amerîkayê li ser sektora çandiniyê û yên dinan de ji bo veberhênanê hevdîtînan bikin. Dîplomatekî ji balyozxana Hewlêrê ya Amerîkayê mijara seredana heyeta Amerîkayê ji bo K24 ê ragihandiye. Heyet dixwaze asta bazirganiya navbera Kurdistanê û Amerîkayê zêde bike, bi rêvebirîya Kurdistanê re hevdîtînan bike û bi şirketên karsazên Kurdistanê re hevdîtînan bike. Dîplomat gotiye ku peyama seredana herêma Kurdistanê ew e ku herêma Kurdistanê di warê teknolojiyê, çandiniyê, afirandina sehayên îstîhdamê de cîyekî

başê, ji bo zêdekirina dahatên cur bi cûr de reformên ku hukûmeta Kurdistanê kiriye destek dikan.

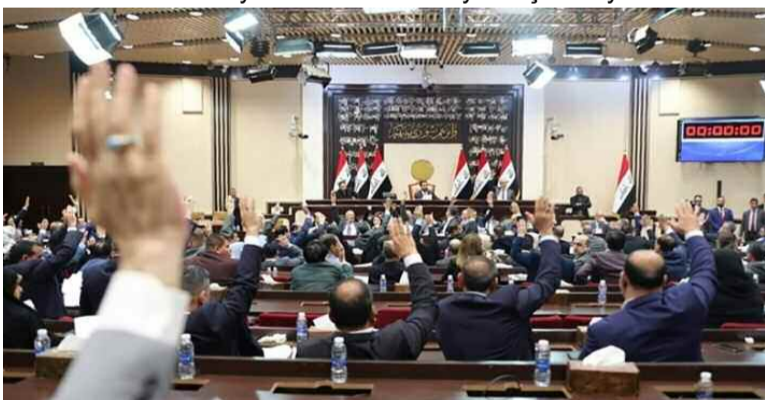
Rêvebirê Amerîkî gotiye ku koordinasyona di seha enerjîya

ku dikare xwe nûn bike, di sektora enerjîya rojê de, şirketên Amerîka û Kurdistanê xebatên xwe dewam dikan. Heyeta Amerîkayê wê seredana bajarê Silêmaniyê jî bikin. **PeyamaKurd**

Ji bilî YNKê hemû partiyên Kurdistanê li dijî Madeya 14 derketin: Hewla lawazkirina Statuya Kurdistanê ye!

Parlamentoya Iraqê, şevê din danê sibehê madeya 14ê ya projeyasaya budçeya Iraqê pesend kir ku di navbera aliyên Kurdis-

Dadwerî ya Kurdistanê (Komal) û Tevgera Nîfşê Nû (Newey Nwê) li dijî bendên madeya 14 ne û tenê Yekîtiya Nîştîmaniya Kurdistanê

tanê û Iraqê bûbû sedema krîzê.

Di madeya 14 de, tevî lihevkerîna berê guhertin hatibûn kirin û di serî de PDK li dijî wan guhertinên di nava madeyê de derket.

Ew made li ser dahata petrola Herêma Kurdistanê û çavdêriya wê ji aliyê Bexdayê ve ye ku berpirsiyariya bicihanîna madeyê dide ser Serokwezîrê Iraqê.

Herwiha li gorî vê madeyê, hikûmeta Iraqê dikare rasterast mûçeyên parêzgehên ji budçeya Herêma Kurdistanê bibire û bi vî awayî rasterast bi Hewlêr, Duhok, Silêmanî û Helebceyê re ji pêwendiyên çêbibe ku ji bilî YNKê hemû fraksiyonên partiyên Kurdistanê li dijî vê derdikevin.

Partiya Demokratîk Kurdistanê (PDK), Yekgirtûya Îslamiya Kurdistanê (Yekgirtû), Civaka

(YNK) piştgirî da vê madeyê.

Parlamentê PDKê û Cîgirê Serokê Parlamentoya Iraqê Şaxewan Ebdullah diyar kir, ji ber ku xala navborî "hewldaneke ji bo lawazkirina statuya Herêma Kurdistanê" ye divê were rakirin, lê belê bi israra komên Şîe û YNKê tevî derketina koma PDKê ji rûniştina parlamenê jî dengdan li ser madeya 14 hatiye kirin.

Hêjayî gotinê ye, di hevdîtînan şeva borî yê navbera aliyên siyasî de, Nûnerê Çarçoveya Hemahengiya Şîeyan Hadî Amîrî ragihandibû ku ew xala navborî dê ji projeyasayê were derxistin.

Çi di madeya 14an a Projeyasaya Budçeya Iraqê de heye?

Benda 1: Peryên dahata petrolê dikevin ser hesabekî

bankayê ku Wezareta Darayî ya Iraqê li Banka Navendî ya Iraqê vedike û hemû hesabên hevawa tînin girtin.

Benda 2: Dîwana Çavdêriya Darayî û Wezareta Petrolê bi hevahengiya ligel Dîwana Çavdêriya Darayî ya Herêma Kurdistanê, hûrbîniyê di hemû hesabên bankî de dikan û dibin çavdêr.

Benda 3: Kompanyeya Biyanî, hûrbîniyê di herdû hesabên bankayê de dike, ji wan peryên tînde ne yan peryên lê tînin razandin û jê tînin derxistin.

Benda 4: Xiştêya zanyariyên nîvê salê û salane, bi îmzeyê Wezareta Darayî û Aborî ya Herêma Kurdistanê, Çavdêriya Darayî ya Herêma Kurdistanê û çavdêriya bankeyan te amadekirin.

Benda 5: Pêkanîna lijneyê hevbêş bo pêdeçûna sektora petrol û gazê ya Herêma Kurdistanê.

Benda 6: Bendên yekem, duyem, sêyem, çarem û pêncem ên Maddeya 14 tînin cîbicîhkirin heta wê dema yasaya petrol û gazê diçe warê cîbicîhkirinê.

Benda 7: Eger her nakokiyek di navbera herdû hikûmetên federal û hikûmeta Herêma Kurdistanê de hebe, derbarê maf û erk û rêkaran de ku di vî yasayê cîh digrin, lijneyê hevbêş di navbera wan de tînin pêkanîn. **PeyamaKurd**

Dezgeha Xêrxwaziya Barzanî qonaxa duyem a projeya tendurustiyê ya zarokan ragihand

Dezgeha Xêrxwaziya Barzanî projeyeke nû ya taybet di warê tendurustiyê de dest pê kiriye û qonaxa duyem a wê projeyê radigihîne.

Dezgeha Xêrxwaziya Barzanî projeyeke nû ya taybet di warê tendurustiyê de dest pê kiriye û qonaxa duyem a wê projeyê radigihîne, herwiha Cîgirê Serokê Dezgehê diyar dike, armanca wan ew e ku xizmeta zêdetir ji bo xelkê Herêma Kurdistanê bike.

Cîgirê Serokê Dezgeha Xêrxwaziya Barzanî İbrahim Semîn ragihand, projeyeke girîng dest pê kiriye, ku taybet bi sektora tendurustiyê û bi çareserkirina zarokên nexweş li derveyê Herêma Kurdistanê ve girêdayî ye.

İbrahim Semîn diyar kir, Dezgeha Xêrxwaziya Barzanî, dema salekê ye ku ligel Rêxistina Gundê Aştîyê ya li Almanyayê dest bi vî projeyê kiriye û di qonaxa yekem de 9 zarok ku temenên wan li jêr 12 salî bûn, bo Almanyayê hatin şandin, bi mebesta tedawiya pêwîst.

Semîn eşkere kir ku sibe roja sêşemê di çarçoveya qonaxa duyem a vî projeyê de 8 zarokên din dê bo Almanyayê werin şandin, ku ew zarok ji bajar û navçeyên cuda cuda yê Herêma Kurdistanê ne.

Cîgirê Serokê Dezgeha Xêrxwaziya Barzanî ragihand, fîmên dezgehê di nava salekê de ji bo zêdetirî 2000 zarokan pişkinîna kirine û piştê dosyeyên wan şandine Rêxistina Gundê Aştîyê ya li Almanyayê, piştî lêkolînan, navên 30 zarokan vegerandine û ragihandine ku tedawiya wan zarokan li cem wan pêk tî û bê beramber dikarin tedawî bibin. **Nerina Azad**

Plasschaert: Eger rewş wek xwe bimîne wê kamp bibe çavkaniya terorê

Nûnera Taybet a Sekreterê Giştî ya Netewên Yekgirtî Jeanine Plasschaert, ji bo kampa Holê hişyarî da û got, eger rewş wek xwe

bimîne, wê kamp bibe çavkaniya terorê. Jeanine Plasschaert di gotarekê derbarê nêrîna Iraqê li ser kampa Holê ya li Heskê de diyar kir: "Mîrasa terorîstên DAIŞê, mîraseke tevlihev e ku divê em hemû bi hev re kar ji bo wê bikin."

Plasschaert destnîşam kir: "Divê zarok ji kampa Holê bêne veguhastin, ji ber ku mezin bibin wê beşek ji wan bibin terorîst."

Herwiha Plasschaert eşkere kir, ji sala borî ve 1382 malbatên Iraqî ji bo kampa Ciddeyê ya li Mûsilê hatine veegerandin û 837 malbat jî bo cih û warên xwe hatine veegerandin. Lê hîn gelek malbatên Iraqî li Holê mane û divê kar ji bo veegerandina wan bê kirin.

Nûnera Taybet a Sekreterê Giştî ya Netewên Yekgirtî bal kişand ser wê yekê ku "çareseriya herî baş ji bo girtina vî dosyayê, hewldanên hevbeş ên civaka navdewletî ye ji bo kontrolkirin û çareserkirina vî rewşê."

Hola kampê, li başûrê parêzgeha Heskê ya Rojavayê Kurdistanê ye û di bin kontrola Rêveberîya Xweser û HSDê de ye. Herwiha ji 56 hezar zêdetir kes, ji 60 welatan lê dimînin û piraniya wan jin û zarokên DAIŞê ne.

Netewên Yekgirtî û fermandarên Amerîkî çendînan caran hişyarî dane ser metirsiyên kampên malbatên DAIŞê ji ber ku zarok ji aliyê dayikên wan ve fêrî tundrewiyê dibin. **PeyamaKurd**

DMMEyê biryar da: Tirkîye ji ber cezakirina peyva 'Kurdistanê' tezmînatê dide Osman Baydemir

Dadgeha Mafên Mirovan a Ewropayê DMME, derbarê cezayê ku li ser bikaranîna peyva Kurdistanê ji bo Osman Baydemir hatibû dayîn de, biryara bînpêkirina azadiya derbirinê

da. DMMEyê herwiha biryar da ku Tirkîye Osman Baydemir bi 16 hezar û 957 euroyan jî qerebû bike. Sala 2017an dema ku Osman

Baydemir Parlamentê Rihayê bû li Parlamentoya Tirkîyê di axaftineke xwe de gotibû: "Ez weke zarokê gelê Kurd, weke nûnerekî ji Kurdistanê hatime rola xwe wiha diyar dikim: Bila ev ban bibe banê hevbeş ê Kurd û Tirkan."

Li ser ve axaftinê Serokatiya Parlamentoya Tirkîyê biryar dabû ku Baydemir beşdarî du civînên parlamentoyê nebe û ji mûçeyê wî jî 3ê bê birîn.

Osman Baydemir, piştî ku Dadgeha Destûra Tirkîyê serlêdana wî red kiribû, serî li Dadgeha Mafên Mirovan a Ewropayê dabû. Di biryara îro ya DMMEyê de hatiye gotin, mafê azadiya raderbirinê ya Baydemir hatiye bînpêkirin û dê Tirkîye 9 hezar û 750 euro tezmînatê menewî, bi tevahî 16 hezar û 957 euro bide Baydemir.

PeyamaKurd

Karwaneke Artêşa Rûsî li Bakurê Helebê Hate Armanc Kirin

Karwaneke leşkerî ya hêzên Rûsî îro Duşemê li herêma Şehba ya Bakurê Helebê ya Sûriyê hate armanc kirin. Di encama êrişê de erebeyeke zirxîn hate rûxandin û çend leşkerên Rûsî bûne qurbanî.

Li gor agahiyên hatine bi dest xistin, leşkerekî Rûsî hatiye kuştin û 3 jî birîndar bûne û bi firokên leşkerî jibo bajarê Helebê hatine rakirin.

Derbarê sedema êrişê hat gotin ku kawranê Rûsî ji aliyê bingehên artêşa Tirk ve li herêmên dagîrkirî, hatiye topbaran kirin. Lê hin jêderan îdîa kir ku artêşa Tirk karwanê hêzên Rûsî bi droneke li ser rêya di navbera gundên Hirbil û Umhoş de armanc girtiye.

Piştî bûyerê tevgereke zêde ya hêzên Rûsî li herêmê hat dîtin ku karwaneke maşîneyên leşkerî ji bingeha gundê Wehşiyê ya hêzên Rûsî berê xwe da cihê bûyerê. Herwiha firokên şer û helikopterên Rûsî li ezmanê herêmê firîn.

Heta dema amadekirina vê nûçeyê ti daxuyanî yan helwesteke fermî ji aliyê Navenda Lihevhatinê ya Rûsî li Sûriyê yan rejîma Sûrî ve der-

barê armanc kirina hêzên Rûsî li Şehba derneketine.

Artêşa Tirk îro Duşemê danê sibê derdora bajarokê Til Rifet topbaran kiribû û Şeva borî jî navbera Hêzên Kurdî û komên çekdar yê bi ser Tirkîyê ve pevçûn derketibû.

Li gor çavkanîyên xwecihî, topbarana artêşa Tirk ji şeva Şemîyê de li dijî gundên Şêrewa ya Efrînê û herêma Şehba berdewam dike, ji

aliyê din ve du bingehên leşkerî yê Tikrî li derdora bajarê Ezazê hatine

topbaran kirin, ku nehatiye zanîn hêzên Kurdî yan artêşa Sûrî ev topbaran pêk anîye. Ev bûyer di demekê de tê ku droneke Tirkî roja Şemîyê trombîleke Yekîneyên Parastina Gel (YPG) li devera Ehdas ya Şehba ku nêzî Helebê armanc kiribû û sê şervan kuştibûn, du jî birîndar kiribûn.

rupelanu.com

Rêbar Ehmed li Washingtonê bi hejmarek berpîrsên rêveberiya Amerîkayê re dicive

Wezîrê Navxwe yê Herêma Kurdistanê Rêbar Ehmed bi serdaneke fermî gihîştê Amerîkayê û dê ligel hejmarek hevdiştin û civîn ligel berpîrsên Amerîka bike.

Wezîrê navxwe yê Herêma Kurdistanê Rêbar Ehmed îro 11/6/2023 bi serdaneke fermî gehîştê Amerîkayê û ji aliyê Nûnera Hikûmeta Herêma Kurdistanê li

Amerîkayê Beyan Samî Ebdulrehman ve hat pêşwazîkirin.

Biryar e Wezîrê Navxwe ligel berpîrsên rêveberiya Amerîkayê bicive, ji wan Wezareta Derve, Wezareta Berevaniyê, Wezareta Xezîne, Koşka Spî û her wiha endamên Kongressa Amerîkayê û saziyên din.

Li gorî zanyariyan, Rêbar Ehmed roja 14ê Hezîranê dê li Peymangeha Aştiyê ya Amerîkî gotarekê li ser dawî pêşhatên siyasî, ewlehî û mirovî li Iraq û Herêma Kurdistanê pêşkêş bike.

Nûnera Hikûmeta Herêma Kurdistanê Beyan Samî Abdurrahman ragihand: "Em bi giringî li serdana Wezîrê Navxwe bo Washingtonê dinêrin, ji bo zêdetir pêşxistina têkiliyên bi Amerîkayê re û diyalogê kûr li ser mijarên ewlekarî, mirovî û siyasî yê ku cihê giringî û berjewendîya herdu aliyên e."

Kurdistan 24

Şeşo: Hikûmeta Iraqê berpîrsê bicihkirina rêkeftina Şingalê ye

Fermandarê Hêzên Êzîdxanê Heyder Şeşo li ser hewldanên aliyên ji bo bicihkirina rêkeftina Şingalê û vegera koçberên Şingalê got ku berpîrsiyariya bicihanîna rêkeftina Şingalê li ser hikûmeta Iraqê ye, divê êdî li şûna axaftinê di pratîkê de were bicihkirin.

Heyder Şeşo ji K24ê re gotiye, Amerîka û Neteweyên Yekbûyî bi awayekî berdewam dibêjin, piştgiriya rêkeftina Şingalê dikin û dixwazin ew rêkeftin were bicihkirin, "lê belê axaftin tenê ne bes e û divê ev axaftin bibin pratîk".

Şeşo, diyar kir ku nakokiyên navbera partiyên siyasî yê Herêma Kurdistanê û bi taybetî PDK û YNK, bandor li ser bicihkirina hemû rêkeftinên navbera herdu hikûmetên Iraq û Herêma Kurdistanê kiriye, bi taybetî rêkeftina Şingalê, loma ew daxwaz dikin, rêkeftina Şingalê ji mîlmilaniyên siyasî were cudakirin.

Fermandarê Hêzên Êzîdxanê da zanîn, bicihkirina rêkeftina Şingalê li stûyê hikûmeta niha ya Iraqê ye û ew hêzên çekdar ên li Şingalê ne ku niha navçe di destê wan de ye û rê li ber vegera koçberan digirin.

PeyamaKurd

Banka Navendî ya rejîma Îranê ragihandîye ku enflasyon ji rêjeya ku Navenda Amarê ragihandîye %5 zêdetir e

Banka Navendî ya rejîma Îranê belav kiriye ku amara serast a enflasyona xal bi xal a meha Banemera îsal %59.7 e ku %5 zêdetir ji amara belavkirî ya Navenda Amara Îranê ye; lê di rastiyê de amara serast gelek ji wan amaran zêdetir e.

Navenda Amarî ya rejîma Îranê li 4ê Cozerdana 1402 a Rojî belav kiribû, ku nirxa enflasyona xal bi xal a meha Banemera 1402 a Rojî, %54.6 bûye, lê Banka Navendiya rejîmê ew amare bi çewt derxist û belav kiriye ku amara xal bi xal a meha Banemera îsal %59.7 e ku %5 zêdetir ji amara Navenda Amarî ye.

Herwisa malpera "Êko Îran" a rejîmê jî belav kiriye, ku nirxa enflasyona xal bi xal a meha Xakelêweya îsal %69.7 bûye, ji aliyê dinê ve kabîneya "Îbrahîm Reîsî" belav kiriye ku ew amaran belavbûyî çewt in û nirxa enflasyona xal bi xal a meha Xakelêweya îsala %55.5 bûye.

Di vê derheqê de "Navenda Lêkolîn" a meclîsa rejîmê li destpêka meha Cozerdanê de bi belavkirina raporekê dabû zanîn, ku Navenda Amar û Banka Navendî nirxa enflasyona meha Gelawêja 1401 a Rojî bi %46 - %51 belav kirine ku ew amare, ji aliyê xelkê ve bi %86 hatiye sehkirin. Nirxa enflasyonê bi qasekî di Îranê de zêde ye ku heta navendên amarî yê rejîmê jî nikarin amarek serast belav bikin û her carê bo xapandina xelkê amarek direw belav dikin.

kurdistanmedia.com

Nêçîrvan Barzanî: Em li bendê ne ku têkiliyên bi Qeterê re baştir bibin

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî got "Em li bendê ne ku peywendiyên Herêma Kurdistanê û Iraqê bi Qeterê re baştir bibin."

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî duh li Bexdayê bi Serokwezîrê Iraqê Mihemed Şîya Sûdanî, Serokê Parlamentoya Iraqê Mihemed Helbûsî û Mîrê Qeterê Şêx Temîm Bîn Hemed El Sanî re civiya.

Di derbarê hevdîtinê de Nêçîrvan Barzanî li ser hesabê xwe yê medya civakî parvekirinek kir û tê de got "Cihê şanaziyê ye ku ez îşev li Bexdayê bi Mîrê Qeterê Temîm Bîn Hemed El Sanî, Serokwezîrê Iraqê Mihemed Şîya

Sûdanî, Serokê Parlamentoya Iraqê Mihemed Helbûsî û Xemîs Xencer re civiyam."

Barzanî balkişand li ser giringiya serdana Şêx Temîm a ji bo Iraqê û wiha anî ziman "Serdana Şêx Temîm bo Iraqê pêşkeftineke berçav di peywendiyên di navbera mîletên me de nîşan dide. Em li bendê ne ku peywendiyên Herêma Kurdistanê û Iraqê bi Qeterê re baştir bibin."

Li aliyê din Serokwezîrê Iraqê Mihemed Şîya El Sûdanî li Firokexaneya Navdewletî ya Bexdayê pêşwaziya Mîrê Qeterê Şêx Temîm Bîn Hemed El Sanî kir.

Piştî hevdîtina Sûdanî û Al Sanî di navbera her du welatan de peymaneke hevpar a li ser gelek waran hat îmzekirin. Di navbera Iraq û Qeterê de ji bo xwediyan pasaportên dîplomatîk peymanê bê vîzeyê hat îmzekirin.

Serokwezîrê Iraqê di civîna çape-menyê ya hevpar a li gel El Sanî de diyar kir ku serdana Mîrê Qeterê ji bo Iraqê nîşana têkiliyên xurt ên di navbera her du welatan de ye û got "Dewleta Qeterê dê li herêmê yek ji bihêztirîn hevalbendên me bimîne."

Sûdanî bal kişand ser wê yekê ku li Iraqê aramiya ewlehî û siyasî heye û got ku di hevdîtînê de mijara ewlehiyê hatiye gotûbêjirin.

Herwiha Sûdanî got: "Niyeta Qeterê heye ku beşdarî xebatên geşepêdana Iraqê bibe. Iraq jî amade bû ku bi welatên bira re ji bo aştî û pêşketinê kar bike."

Mîrê Qeterê El Sanî jî diyar kir ku di navbera Iraq û Qeterê de têkiliyên kûr hene û dibêhe "Me bi serokwezîrê Iraqê re li ser qebareya bazirganiya hevpar a di navbera her du welatan û pêşxistina wê de li hev kir. Me li ser xurtkirina têkiliyan di warên enerjî, bazirganî û aborî de li hev kir û di van waran de memorandumê hevpar îmze kir. Me projeyên herêmê, bi taybetî projeya niha ya elektrîkê nixand. Em giringiya Iraqê li navçeyê dizanin û aramiya Iraqê jî tê wateya aramiya navçeyê. **Nerina Azad**

Li Herêma Cizîrê ya Rojavayê Kurdistanê her ku diçe Erebkirin zêdetir dibe

Her ku diçe li Herêma Cizîrê ya Rojavayê Kurdistanê hejmara Ereban û Erebkirin zêde dibe û guhertina demografîk gihîştîye asteke metirsîdar.

Erebên hawirde ku Mexmûrî jî wan re tê gotin li ser xaka herêma Cizîrê ya Rojavayê Kurdistanê hatine bicihkirin. Zeviyên herî bipîl li herêmê li ser wan hatine dabeşkirin.

Ji sala 1975an ve, nêzî 750 hezar donim ji zeviyên herêmê li ser zêdetirî 4 hezar malbatên hawirde di nava 40 gundên nimûneyî de hatine dabeşkirin û heta niha jî berdewam in.

Serokê Xwecihya ENKS ya Tirbespiyê, Ebdilrehîm Elî el-Mehmûd ji Tora Medyayî ya Rûdawê re behsa prosesa erebkirina herêmên Kurdî kir.

Ebdilrehîm Elî el-Mehmûd dibêje "Di sala 1920an de rêjeya Kurdan li Kurdistan Sûriyê ji sedî 86 bû. Ev tiştên hanê di arşîvê de heta niha belge kirîne. Lê mixabin kiryarên wan desthilatên şovenî ji vê demê heta niha ew planên wan, ew guhertina demografîk di nav navçeyê me de çêkirin û heta îro ew planên xirab berdewam in. Ya herî giran a ku bandora xwe li vê navçeyê me kir ew

kembera Erebi ku Ereben parêzgeha Reqayê anîn vê derê li cem me bicih kirin."

Gundê Girdêm, nêzîkî Tirbespiyê nimûneyek e ji zêdebûna rêjeya ere-

ji Reqayê tînin li vê derê bicih dikin. Ev metirsiya ku mîletê me tê de, mîletê me neçar dibe ku penaber bibin û gundên me hemû bûne kaviy û roj bi roj rêjeya Kurdan lê vê navçeyê

bên hawirde li herêmê.

Ebdilrehîm Elî el-Mehmûd got jî "Bi rastî bandoreke wê ya gelek xirab hebû wek mînak van gundên xemir ên Girdêm ku em jê re menaze di kêleka me de li bajarê Tirbespiyê, berî şoreşa Sûriyê 2011an hejmara malan ku tê de bûn 400 malbat bûn. Lê mixabin îro hejmara wan gihîştîye zêdeyî 750 malî ji ber ku ew plana wan heta îro berdewam e ku Ereben

Kurdistan Sûriyê kêr dibe."

Projeya Zinara Erebi, bi biryara hejmar 521 ya serkirdayetiya Partiya Beis di hezîrana 1974an de hat sepandin.

Li gorî projeyê, 40 kolonî li hersê herêmên Dêrik, Qamişlo û Serê Kaniyê ji bo 4089 malbatên erebên hawirde hatin avakirin û 729511 donim zevî li ser wan hatin dabeşkirin. **Rûdaw**

Ji Amerîkayê hêza teqwiye bo Rojavayê Kurdistanê

PeyamaKurd – Hat ragihandin ku Amerîkayê hêzeke teqwiye ya ji 40 wesayîtan pêk dihat, şand binkeyên xwe yê li parêzgeha Heskê ya Rojavayê Kurdistanê.

Li gorî zanyariyan, karwana hêzên Amerîkayê ya teqwiye ya leşkerî ku ji ser deriyê sînorî El Welîd ve hat şandin, ji nêzî 40 wesayîtan pêk dihat.

Karwana leşkerî ya Amerîkî derbasî herêmên kontrola HSDê yê Şedadî û Tel Beyderê bû û alavên leşkerî û lojîstîkî li binkeyên hêzên Amerîkî hatin dabeşkirin. **peyamakurd.com**

HDP-YSP: Em ê di Komara Demokratîk de israr bikin!

Partiya Demokratîk a Gelan (HDP) û Partiya Çep a Kesk (Yeşil Sol Parti), encamnameya civîna meclîsên partiyê li ser nixandina pêvajoya hilbijartinên 14ê Gulanê ku rojên 6-7ê Hezîranê li Enqereyê hate lidarxistin, ragihand.

'Rêya Sêyemîn û israra bo Komara Demokratîk'

Di encamnameyê de tê gotin ku xwerexnekirineke rastîn bo encamên hilbijartinan pêdiviyê girîng e bo wan û hate diyarkirin, ew dê ji bo ji nû ve sazkirina partiyê ji navendê ber bi herêman ve guftûgoyên berfireh bikin.

Di beşeke encamnameyê de hatiye gotin ku ew dê siyaseta xwe ya 'rêya sêyemîn' û 'pêkanîna Komara Demokratîk' berdewam bikin û di vî siyaseta de jî bi israr bin.

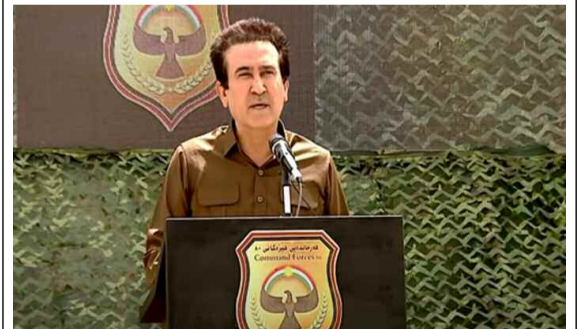
'Aqilê dewletê stratejiyêke nû daye ber xwe'

Herwiha HDP/YSPê ragihandiye ku 'Di serdema nû de, aqilê dewletê stratejiyêke dualî ya nû daye ber xwe' û bêyî behsa HUDA PARê bê kirin hate gotin, dê dewlet hem di politikayên xwe yê heyî de israr bike, li aliyekî jî bi ser pêkhatiyên din de, hewl bide hêza me ya siyasî ya li herêmê bişkîne. Di dewamê de jî hat gotin: "Aqilê dewletê bi vî veberhênana xwe ya siyasî-sosyolojîk, wekî ku bi eşkereyî deshilatdarî dibêje, armanc dike ku gelê Kurd bi rêbazên cuda teslîm bigire." **PeyamaKurd**

Necat Elî: Divê liwayên hevbeş bilez werin damezrandin

Fermandarê Hêzên Heştê yê Pêşmergeyê Kurdistanê Necat Elî, di merasîma bidawîbûna xula 12 ya Fermandariya Hêzên Heştê yê Pêşmerge de gotarek pêşkêş kir. Necat Elî di axaftina xwe de got, ji bo çareserkirina deverên cihê nakokiyê û tijekirina valahiya ewlehiyê, divê bilez du liwayên hevbeş di navbera Pêşmerge û Artêşa Iraqê de werin pêkanîn.

Necat Elî ji hikûmeta Iraqê daxwaz kir ku di pêkanîna wan du liwayên hevbeş ên navbera Pêşmerge û Artêşa Iraqê de bilez bike.

Birîkarê Wezaretê Pêşmerge yê berê Serbest Lezgîn beriya niha ragihandibû; piştî ku navendên hevahengiya hevbeş di navbera Wezaretê Berevanî ya Iraq û Wezaretê Pêşmerge de dest bi kar bûn, biryar e du liwayên hevbeş di navbera hêzên Pêşmerge û Artêşa Iraqê de werin damezrandin.

Lezgîn gotibû, rêxistina DAIŞê, li Kerkûk, Xaneqîn, Diyale, Selahedîn, Enbar û rojavayê Mûsilê her ku diçe kiryarên xwe yê terorîstî zêdetir dike, Hevpeymanan û Herêma Kurdistanê û Iraq gihîştine wê baweriyê ku ji bo rûbirûbûna metirsiyên DAIŞê, divê hevahengiya navbera Hêzên Pêşmerge û Artêşa Iraqê hebe. **PeyamaKurd**

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Aa

av

Ev çîye? Ev **ave**.
Bu nədir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.

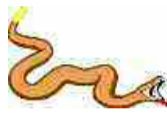
diran

Ev çîye? Ev **dirane**.
Bu nədir? Bu dişdir.
Что это? Это зуб.
What is it? It is a tooth.

agir

Ev çîye? Ev **agire**.
Bu nədir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.

mar

Ev çîye? Ev **mare**.
Bu nədir? Bu ilandır.
Что это? Это змея..
What is it? It is a snake.

Bb

bizin

Ev çîye? Ev **bizine**.
Bu nədir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is goat.

balon

Ev çîye? Ev **balone**.
Bu nədir? Bu şardır.
Что это? Это шар.
What is it? It is a balon.

bacan

Ev çîye? Ev **bacane**.
Bu nədir? Bu pomidordur.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.

otomobil

Ev çîye? Ev **otomobile**.
Bu nədir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

Cc

taç

Ev çîye? Ev **taçe**.
Bu nədir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.

canî

Ev çîye? Ev **canîe**.
Bu nədir? Bu daydır.
Что это? Это жеребенок.
What is it? It is a horse.

cücik

Ev çîye# Ev **cücike**.
Bu nədir? Bu cücədir.
Что это? Это цыплёнок.
What is it? It is a chicken.

finçan

Ev çîye# Ev **finçane**.
Bu nədir? Bu finçandır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup.

Çç

çav

Ev çîye? Ev **çave**.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

çêlek

Ev çîye? Ev **çêleke**.
Bu nədir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is cow.

defter

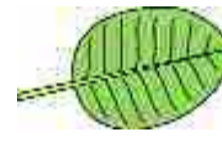
Ev çîye? Ev **deftere**.
Bu nədir? Bu dəftərdir.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.

dar

Ev çîye? Ev **dare**.
Bu nədir? Bu ağacdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.

Ee

belg

Ev çîye? Ev **belge**.
Bu nədir? Bu yarpaqdır.
Что это? Это лист.
What is it? It is a leaf.

elok

Ev çîye? Ev **eloke**.
Bu nədir? Bu hinduşqadır.
Что это? Это индюк.
What is it? It is a turkey.

çaynîk

Ev çîye? Ev **çaynîke**.
Bu nədir? Bu çaynıqdır.
Что это? Это чайник.
What is it? It is a teapot.

çakûç

Ev çîye? Ev **çakûçe**.
Bu nədir? Bu çəkicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is hammer.

dest

Ev çîye? Ev **deste**.
Bu nədir? Bu əldir.
Что это? Это ладонь.
What is it? It is a hand.

dil

Ev çîye? Ev **dile**.
Bu nədir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

ker

Ev çîye? Ev **kere**.
Bu nədir? Bu ulaqdır.
Что это? Это осёл.
What is it? It is a donkey.

zebeş

Ev çîye? Ev **zebeşe**.
Bu nədir? Bu qarğızdır.
Что это? Это арбуз..
What is it? It is a water melon.

Êê

êleg

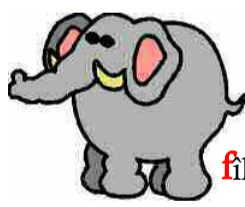
Ev çîye? Ev **êlege**.
Bu nədir? Bu jiletdir.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.

hêk

Ev çîye? Ev **hêke**.
Bu nədir? Bu yumurtadır.
Что это? Это яйцо.
What is it? It is an egg.

Ff

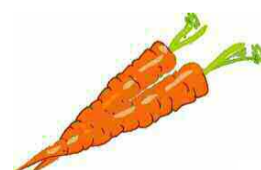
fil

Ev çîye? Ev **file**.
Bu nədir? Bu fildir.
Что это? Это слон.
What is it? It is an elephant.

firok

Ev çîye? Ev **firoke**.
Bu nədir? Bu təyyarədir.
Что это? Это самолёт.
What is it? It is a plane.

gizêr

Ev çîye? Ev **gizêre**.
Bu nədir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь.
What is it? It is a carrot.

gêzî

Ev çîye? Ev **gêziye**.
Bu nədir? Bu süpürgədir.
Что это? Это веник.
What is it? It is a broom.

pê

Ev çîye? Ev **pêye**.
Bu nədir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.

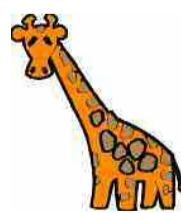
kêr

Ev çîye? Ev **kêre**.
Bu nədir? Bu bıçaqdır.
Что это? Это нож.
What is it? It is a knife.

fînd

Ev çîye? Ev **fînde**.
Bu nədir? Bu şamdır.
Что это? Это свеча.
What is it? It is a candle.

zerafe

Ev çîye? Ev **zerafeye**.
Bu nədir? Bu zürafədir.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.

gore

Ev çîye? Ev **goreye**.
Bu nədir? Bu corabdır.
Что это? Это носки.
What is it? It is a stocking.

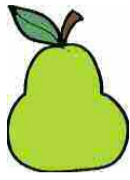

guh

Ev çîye? Ev **guhe**.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Hh

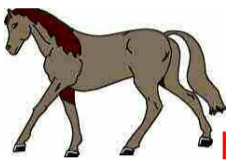
hirmê

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nêdir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.

hırç

Ev çîye? Ev hırçe.
Bu nêdir? Bu ayıdır.
Что это? Это медведь.
What is it? It is a bear.

hesp

Ev çîye? Ev hespe.
Bu nêdir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a horse.

hêştir

Ev çîye? Ev hêştire.
Bu nêdir? Bu dævêdir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

li

dil

Ev çîye? Ev dile.
Bu nêdir? Bu ürêkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

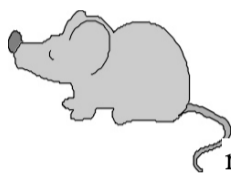
lepik

Ev çîye? Ev lepîke.
Bu nêdir? Bu əlcəkdir.
Что это? Это перчатки.
What is it? It is gloves.

ling

Ev çîye? Ev linge.
Bu nêdir? Bu qıçdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.

mişk

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nêdir? Bu siçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

îi

dîk

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nêdir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.

îsot

Ev çîye? Ev îsote.
Bu nêdir? Bu bibardır.
Что это? Это перец.
What is it? It is a pepper.

gustîl

Ev çîye? Ev gustîle.
Bu nêdir? Bu üzükdür.
Что это? Это кольцо.
What is it? It is a ring.

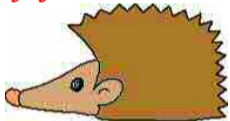

keştî

Ev çîye? Ev keştîe.
Bu nêdir? Bu gəmidir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

Jj

jûjî

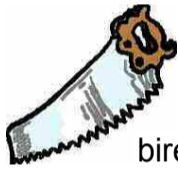
Ev çîye? Evjûjiye.
Bu nêdir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.

roj

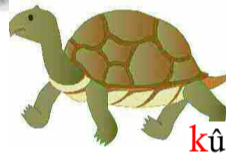
Ev çîye? Ev roje.
Bu nêdir? Bu günəşdir.
Что это? Это солнце.
What is it? It is the sun.

Kk

birek

Ev çîye? Ev bireke.
Bu nêdir? Bu mişardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.

kûsî

Ev çîye? Ev kûsiye.
Bu nêdir? Bu bağadır.
Что это? Это черепаха.
What is it? It is a tortoise.

lêv

Ev çîye? Ev lêve.
Bu nêdir? Bu dodaqdır.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.

lîmon

Ev çîye? Ev lîmone.
Bu nêdir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.

rojname

Ev çîye? Ev rojnameye.
Bu nêdir? Bu qəzetdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.

kevjal

Ev çîye? Ev keviale.
Bu nêdir? Bu xərcəngdir.
Что это? Это краб.
What is it? It is a crayfish.

kund

Ev çîye? Ev kunde.
Bu nêdir? Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is an owl.

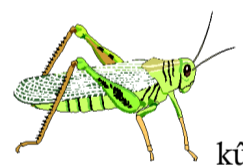
kevçî

Ev çîye? Ev kevçîye.
Bu nêdir? Bu qaşıqdır.
Что это? Это ложка.
What is it? It is a spoon.

xezal

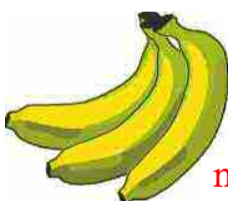
Ev çîye? Ev xezale.
Bu nêdir? Bu seyrandır.
Что это? Это джейран.
What is it? It is a deer.

kûlî

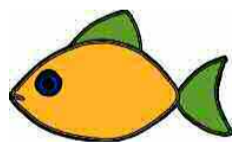
Ev çîye? Ev kûliye.
Bu nêdir? Bu çəyirtkədir.
Что это? Это саранча.
What is it? It is a grasshopper.

Mm

mûz

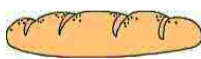
Ev çîye? Ev mûze.
Bu nêdir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.

masî

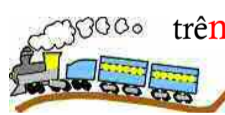
Ev çîye? Ev masîye.
Bu nêdir? Bu balıqdır.
Что это? Это рыба.
What is it? It is fish.

Nn

nan

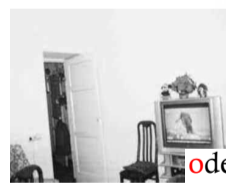
Ev çîye? Ev nane.
Bu nêdir? Bu çörəkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.

trên

Ev çîye? Ev trêne.
Bu nêdir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.

Oo

ode

Ev çîye? Ev Odeye.
Bu nêdir? Bu otaqdır.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.

otobûs

Ev çîye? Ev Otobûse.
Bu nêdir? Bu avtobusdur.
Что это? Это автобус.
What is it? It is a bus.

gamêş

Ev çîye? Ev gamêşe.
Bu nêdir? Bu samışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.

meymûn

Ev çîye? Ev meymûne.
Bu nêdir? Bu meymundur.
Что это? Это обезьяна.
What is it? It is a monkey.

hûrbivîn

Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nêdir? Bu zərrəbindir.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.

reng

Ev çîye? Ev reñge.
Bu nêdir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

sol

Ev çîye? Ev sole.
Bu nêdir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

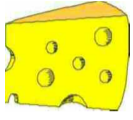

top

Ev çîye? Ev tOpe.
Bu nêdir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a ball.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Pp

penîr

Ev çiyey? Ev penîre.
Bu nədir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

pîvaz

Ev çiyey? Ev pîvaze.
Bu nədir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is an onion.

Qq

beq

Ev çiyey? Ev beqe.
Bu nədir? Bu qurbağadır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Ev çiyey? Ev qaze.
Bu nədir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

Rr

şêr

Ev çiyey? Ev şêre.
Bu nədir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

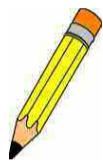
kêwrişk

Ev çiyey? Ev kêwriške.
Bu nədir? Bu dovşandır.
Что это? Это зайца.
What is it? It is a rabbit.

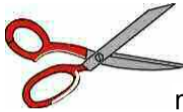
perçemek

Ev çiyey? Ev perçemeke.
Bu nədir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

pênûs

Ev çiyey? Ev pênûse.
Bu nədir? Bu qələmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

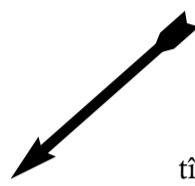
meqes

Ev çiyey? Ev meqese.
Bu nədir? Bu qaçıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

portqal

Ev çiyey? Ev portqale.
Bu nədir? Bu portağaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is an orange.

tîr

Ev çiyey? Ev tîre.
Bu nədir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is an arrow.

rovî

Ev çiyey? Ev roviye.
Bu nədir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss

sêv

Ev çiyey? Ev sêve.
Bu nədir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is an apple.

stêrk

Ev çiyey? Ev stêrke.
Bu nədir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звезды.
What is it? It is a star.

Şş

şûr

Ev çiyey? Ev şûre.
Bu nədir? Bu qılıncdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.

şeh

Ev çiyey? Ev şeye.
Bu nədir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок.
What is it? It is a comb.

Tt

tîr

Ev çiyey? Ev tiriye.
Bu nədir? Bu üzumdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

tûfi

Ev çiyey? Ev tûfiye.
Bu nədir? Bu tutuquşudur.
Что это? Это попугай.
What is it? It is a parrot.

se

Ev çiyey? Ev seye.
Bu nədir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

sêvik

Ev çiyey? Ev sêvike.
Bu nədir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

şîr

Ev çiyey? Ev şîre.
Bu nədir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.

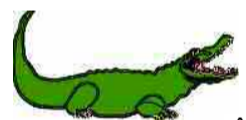
şûşe

Ev çiyey? Ev şûşeye.
Bu nədir? Bu şüşədir.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

pirtûk

Ev çiyey? Ev pirtûke.
Bu nədir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

tîmsah

Ev çiyey? Ev tîmsahe.
Bu nədir? Bu timsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

Uu

ufî

Ev çiyey? Ev utiye.
Bu nədir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is an iron.

guh

Ev çiyey? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is an ear.

Ûû

bilûr

Ev çiyey? Ev bilûre.
Bu nədir? Bu tütəkdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

brûsk

Ev çiyey? Ev brûske.
Bu nədir? Bu ildırımır.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightning.

Vv

çav

Ev çiyey? Ev çave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

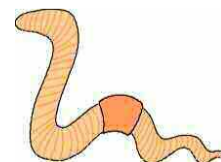
keVok

Ev çiyey? Ev keVoke.
Bu nədir? Bu göyöçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.

gul

Ev çiyey? Ev gule.
Bu nədir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

kurm

Ev çiyey? Ev kurme.
Bu nədir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

çûk

Ev çiyey? Ev çûke.
Bu nədir? Bu quşdur.
Что это? Это птица.
What is it? It is a sparrow.

dûpişk

Ev çiyey? Ev dûpiške.
Bu nədir? Bu əqrəbdir.
Что это? Это скорпион.
What is it? It is a scorpion.

bivir

Ev çiyey? Ev bivire.
Bu nədir? Bu baltadır.
Что это? Это топор.
What is it? It is an axe.

berçavik

Ev çiyey? Ev berçavike.
Bu nədir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки.
What is it? It is glasses.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Ww

werdek

Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nêdir? Bu ökdêkdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.

wêne

Ev çîye? Ev wêneye.
Bu nêdir? Bu şəkildir.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.

ewr

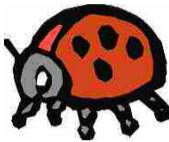
Ev çîye? Ev ewre.
Bu nêdir? Bu buluddur.
Что это? Это туча.
What is it? It is a cloud.

kew

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nêdir? Bu kœklikdir.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx

xalxalok

Ev çîye? Ev xalxaloke.
Bu nêdir? Bu arabüzendir.
Что это?
Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.

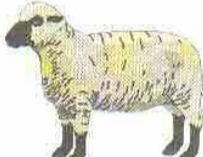
xanî

Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nêdir? Bu evdir.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.

xaç

Ev çîye? Ev xaç e.
Bu nêdir? Bu xaçdır.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.

berx

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nêdir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep.

Yy

xîyar

Ev çîye? Ev xîyare.
Bu nêdir? Bu xiyardır.
Что это? Это огурец.
What is it?
It is a cucumber.

heyve

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nêdir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

1

yek

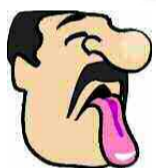
Ev çîye? Ev yeke.
Bu nêdir? Bu birdir.
Что это? Это единица.
What is it? It is a one.

çiya

Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nêdir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountain.

Zz

ziman

Ev çîye? Ev zimane.
Bu nêdir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.

zengil

Ev çîye? Ev zengile.
Bu nêdir? Bu zəngdir.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.

zerik

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nêdir? Bu vedrêdir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.

derzi

Ev çîye? Ev derziye.
Bu nêdir? Bu iynêdir.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

Amadekariya ragihandina Civata Bilind a Êzidiyan tê kirin

tine qonaxa dawî.

Rêveberê giştî yê karûbarên Êzidiyan li Wezaretê Ewqaf û Karûbarên Olî li Herêma Kurdistanê Siûd Misto eşkere kir: "Pêngavên pêkanîna Civata Bilind a Êzidiyan dest pê kiriye û berdewam Mîrê Êzidiyan ligel rewşenbîr û kesayetên Êzidî di civînan de ye. Ji ber wê jî ev civat dema hate ragihandin, hemû Êzidî tê de beşdar dibin û bi awayê herî baş xizmeta Êzidiyê li seranserê cihanê dê bike."

Li gorî zanyariyan, wê Êzidiyên Herêma Kurdistanê, Sûriyê, Tirkîyê, Ermenîstanê, Gurcistanê û Ewropayê, di bin banê Civata Bilind a Êzidiyan de bicivin û nûnertiya wan bike.

Hat ragihandin ku wê navenda Civata Bilind a Êzidiyan li Herêma Kurdistanê be.

PeyamaKurd

ALFABÊ

		KURDÎ		Azerî	DİKARÎ BIXWÎNÎ
N b/s	ya bi tîpên latinî	ya bi tîpên kirilî	Latinî		
1	Aa	Aa	Aa	Artêş, armanc, av, agir, azadî, adar, azerî, aram, artêş,	
2	Bb	Бб	Bb	Bazîd, beran, berf, Baran, ba, bahoz, berbang, bedew, berx	
3	Cc	Цц	Cc	Cûdî, cêr, ceş, Decle, Cefer, Cemîl, cêv, Cello,	
4	Çç	Чч	Çç	Çekdar, çem, çar, çepik, çav, çeleng, çil,	
5	Dd	Дд	Dd	Dayîk, dewr, dar, dest, Dara, dû, deh, defter, don, dîwar, dinê	
6	Êê	Ee	Ee	Êlnûr, êvar, êzing, êş, êlek, Êldar,	
7	Ee	Яя	Əə	Enî, ewr, erê, Ewreman, Elî, elek, Elegez, Erzurum,	
8	Ff	Фф	Ff	Ferat, frtone, Fariz, fil, fûtbol, Ferman, Firat, Fatma	
9	Gg	Гг	Gg	Gerîlla, Gebar, genim, gellî, germ, golig, gore, goh	
10	Hh	Нн	Hh	Hewlêr, havîn, hirç hêsir, hewar, havîn, hurmê, hesp	
11	Îî	Ии	Ii	Îsal, îni, bîr, pîr, sîr, Îdrîs, Îsa, îcar, valî, Îbrahîm, Îran	
12	Ii	Ьь	İi	Kirin, birin, firîn, kirîn, Miraz, mirin, minminîk,	
13	Jj	Жж	Jj	Jîyan, jûjî, Nûjîn, jor, jêr, jehr, jale, jajik, Janna,	
14	Kk	Кк	Kk	Kurdistan, karker, kevan, Kemal, Kerkuk, Kerem, kelem	
15	Ll	Лл	Ll	Lûr, legleg, gul, bilbil, dil, Laliş, Lêyla, lazim, lempe, lîmon	
16	Mm	Мм	Mm	Mîdîa, merd, mêr, mêvan, masî, meş, Misir,	
17	Nn	Нн	Nn	Nan, nêrî, nig, Nîva, nevî, ner, nav, nas, hinar, Hesên,	
18	Oo	Оо	Oo	Osê, Oskan, dor, sor, Oric, ode, orxan, Oslo, Duhok	
19	Pp	Пп	Pp	Par, piling, pîr, pola, pis, Paşa, Perîşan, pitî, petek, perçe	
20	Qq	Qq	-	Quling, qawe, qîr, qelem, qaîş, qat, qeysî, Qasim, qesir, qend	
21	Rr	Рр	Rr	Ro, Rostem, zer, ber, gerîlla, reş, ru, rast, ram, aram, zirav	
22	Ss	Сс	Ss	Serok, Sîpan, Sencar, sêv, sor, sût, serî, saz, serbaz, Sefer, sê	
23	Şş	Шш	Şş	Şoreş, şev, şe, şene, şêr, şûr, şapik, şalik, şirîn, sekir, şewaq	
24	Tt	Тт	Tt	Tîr, tîrêj, tam, tas, tî, tendûr, Temam, temaşe, tîfing, top,	
25	Ûû	Уу	Uu	Kûr û dûr, pênuş, hûr, şûr, nûr, bûyîn, çûyîn, bûyar	
26	Uu	Юю	Ûû	Gul, sur, dudu, guh, buhur, kurd, Kurdistan, guhdar, nuh	
27	Vv	Вв	Vv	Vala, vrvêşî, vira, vialî, av, valî, vajî, Vagîf, Van, vala, eva	
28	Ww	Ww	-	War, welat, Wecîh, weşandin, Xwedê, Wezîr, Wekîl, walî	
29	Xx	Xx	Xx	Xiyal, xewn, xanî, xurtî, Xelîl, xalo, xatî, Xalid, xaç, xêr, xas	
30	Yy	Йй	Yy	Yasin, Yusif, Yagub, Yasemen, yeqîn, Yehya, yarmarka	
31	Zz	Зз	Zz	Zozan, zer, zêr, zor, zengil, zend, zîv, zelal, Zîver, zêytûn	

ОАЭ помогли 5000 перемещенным семьям в Курдистане

На пресс-конференции, состоявшейся во вторник, 13 июня, генеральный консул Объединенных Арабских Эмиратов (ОАЭ) в Эрбиле Ахмед аль-Дахери объявил о предоставлении ОАЭ финансовой помощи более чем 5000 перемещенных семей в Курдистане.

"Мы по-прежнему привержены оказанию помощи нуждающимся, в том числе беженцам в Курдистане", — сказал Дахери, как цитирует "Kurdistan24".

Признавая постоянную поддержку премьер-министра Курдистана Масрура Барзани, Дахери подчеркнул важность совместных усилий по распределению и доставке помощи.

Генеральный консул сообщил, что Фонд Халифы бен Заида Аль Нахайяна выделил финансовую помощь 5444 семьям беженцев, проживающим в Курдистане.

"ОАЭ и Курдистан поддерживают прекрасные отношения как на уровне руководства, так и на уровне людей. Усилия премьер-министра Барзани по укреплению связей со странами мира, включая ОАЭ, подпитываются экономическим и политическим значением региона", — отметил аль-Дахери.

За последние годы Курдистан добился значительных успехов в укреплении отношений с ОАЭ. Во время визита премьер-министра Барзани в страну в середине февраля он провел продуктивные встречи с президентом, вице-президентом и эмирами Аджмана, Фуджейры и Рас-Аль-Хаймы.

kurdistan.ru

Швеция обвинила гражданина Турции в сборе средств для РПК

Судебные органы Швеции предъявили обвинение гражданину Турции, находящемуся в стране, в сборе денег для турецкой "Рабочей партии Курдистана" (РПК).

"Расследование подтвердило подозрения, что этот человек действовал от имени Рабочей партии Курдистана", — сообщило агентство "Reuters" со ссылкой на заявление прокуратуры Швеции.

"Прокуратура Швеции заявила, что впервые в стране кому-либо было предъявлено обвинение в попытке обеспечить финансирование РПК". Мужчину обвиняют в "вымогательстве при отягчающих обстоятельствах, серьезном преступлении с применением огнестрельного оружия и попытке финансирования терроризма". В прошлом году Стокгольм подал заявку на членство в НАТО. Однако Турция выступает против вступления Швеции в альянс, ссылаясь на проблемы безопасности, связанные с РПК.

Более трех десятилетий Турция и РПК ведут вооруженную борьбу. Последствия этого конфликта вышли далеко за пределы Турции. Для финансирования своей деятельности РПК набирает членов и сборщиков средств по всему миру.

kurdistan.ru

Масрур Барзани: Курдистан не пойдет на компромисс

11 июня премьер-министр Иракского Курдистана Масрур Барзани заявил, что Курдистан не пойдет на компромисс в отношении своих конституционных прав в Ираке, и поблагодарил депутатов, которые отстаивали права курдского региона.

В твите премьер-министра сказано: "Мужественное отношение патриотов, с одной стороны, и неполяльность предателей, с другой, войдут в историю".

"Мы заверяем всех, что Курдистан станет сильнее, и мы не пойдем на компромисс в отношении наших конституционных прав", — подчеркнул он.

Замечания премьер-министра прозвучал на фоне голосования по законопроекту о бюджете на 2023-2025 годы в парламенте Ирака.

Конкретные положения, касающиеся доли Курдистана в проекте закона о бюджете, ранее были изложены в нескольких статьях, подписанных 4 апреля 2023 года в присутствии премьер-министров Курдистана и Ирака. Между коалиционными партиями иракского правительства во главе с Мухаммедом ас-Судани было подписано политическое соглашение о фор-

мировании нынешнего кабинета. Это соглашение, отраженное в повестке дня правительства и одобренное иракским парламентом, подчеркивало уважение

неприятием со стороны Регионального правительства Курдистана (КРГ) и "Демократической партии Курдистана". Их лидеры заявили, что если поправки к

законных и конституционных прав Курдистана.

Однако финансовый комитет иракского парламента внес несколько изменений в статьи 13 и 14 законопроекта о бюджете на заседании 25 мая 2023 года. Эти статьи касаются доходов от нефти и финансовых прав Курдистана. Изменения были встречены

статьям 13 и 14 останутся без изменений, то законопроект о бюджете они не поддержат.

С начала процесса голосования по законопроекту о бюджете парламентом Ирака в ночь на 8 июня 2023 года парламент одобрил значительную часть статей, в том числе касающихся Курдистана.

kurdistan.ru

США настороженно относятся к продолжающейся экспансии иракской группировки "Хашд аш-Шааби"

По сообщениям, Соединенные Штаты проявляют все большую осторожность в отношении экспансии проиранских ополченцев "Хашд аш-Шааби" в Ираке, которые, как многие опасаются, доминируют в стране.

может похвастаться примерно 238 000 человек, ... что почти вдвое меньше иракской армии. В этом году Багдад выделит 2,7 миллиарда долларов на финансирование этих сил, связанных с Ираном", — предупредил Вашингтонский

проблему военной экспансии РМФ не сулит ничего хорошего в будущем".

Ополченцы "Хашд аш-Шааби" имеют сильное военное присутствие на спорных территориях, а также в езидском районе Синджар, препятствуя текущим усилиям Иракского Курдистана по принятию необходимых шагов для выполнения Синджарского соглашения в координации с Багдадом, соглашения, направленного на демилитаризацию района и восстановления там нормальной жизни.

Присутствие этих вооруженных ополченцев также препятствует доступу в Синджар международных организаций по оказанию помощи, а также по-прежнему препятствует возвращению езидских беженцев.

В отчете Вашингтонского института также содержится предупреждение о рисках бездействия и нерешительности перед лицом все более напористой экспансии "Хашд аш-Шааби", которые становятся все сильнее: "они будут продолжать расти и укреплять свое господство над Ираком".

kurdistan.ru

"В дополнение к финансовому процветанию при Ас-Судани, РМФ ["Хашд аш-Шааби"] увеличились в размерах во время пребывания премьер-министра. Всего два года назад расчетная конечная численность РМФ составляла 100 000 ополченцев. Согласно иракскому бюджету на 2023 год, сегодня РМФ

институт ближневосточной политики в своем недавнем отчете.

"Хотя премьер-министру следует отдать должное за шаги, предпринятые им для борьбы с коррупцией и отмыванием денег, а также за прекращение зависимости его страны от иранских энергоносителей, его неспособность решить

Двое иракских солдат погибли в результате атаки ИГ в Киркуке

По меньшей мере двое иракских солдат были убиты и трое ранены в результате нападения террористов "Исламского государства" (ИГ) на военный пост в городе Дибис провинции Киркук.

"Террористические элементы ИГИЛ атаковали пункт, принадлежащий 32-й бригаде 8-й дивизии иракской армии, недалеко от деревни Таль аль-Вард в районе Аль-Дибис в провинции Киркук,

убив двух офицеров и ранив трех солдат", — сообщило "Iraqi News Agency" со ссылкой на заявление источников в силовых структурах. Остатки ИГ еще продолжают атаки в сельской местности или на окраинах городов Ирака, особенно на спорных территориях. Они активны в ночное время, совершая рейды и похищая мирных жителей в отдаленных районах.

kurdistan.ru

Президент Курдистана: Односторонние решения вредят политическому процессу и будущему страны

Президент Иракского Курдистана Нечирван Барзани в своем заявлении 13 июня предупредил, что несогласованные решения,

Курдистана и спорных территорий. То, что произошло, не соответствовало принципам политического соглашения Коалиции госу-

также предупредил, что разногласия и поляризация среди курдских партий нанесут ущерб конституционному статусу Курдистана, закрепленному в конституции Ирака.

"То, что мы увидели во время дебатов по бюджету, вызывает глубокую тревогу и еще раз доказывает тот факт, что раскол между курдскими партиями нанесет вред региону Курдистан региону. Однако при наличии общей политической воли и придании приоритета общественным интересам мы можем использовать эту возможность для укрепления взаимного доверия, организации наших внутренних дел, ослабления напряженности, разрешения разногласий и дальнейшего укрепления Ирака и Курдистана", - добавил президент.

На этой неделе иракский парламент принял законопроект о федеральном бюджете, не приняв во внимание опасения властей Курдистана, в частности, по статье 14, которая, по их словам, явно нарушает конституционный статус курдского региона как федерального региона страны. **kurdistan.ru**

проявившиеся в принятии законопроекта о федеральном бюджете, могут только повредить перспективам партнерства и поставить под угрозу будущее Ирака в целом.

"К сожалению, во время парламентских дебатов некоторые депутаты действовали неправомерно в отношении прав и полномочий

дарственного управления; и это направление и способ работы не служат политическому процессу, ситуации и будущему Ирака", - сказал курдский лидер.

Он призвал к единству и единодушию в решающих вопросах и призвал все партии в стране преодолеть разногласия для общего блага народа. Президент

КРГ: еще 87 езидских семей вернулись в Синджар

Региональное правительство Курдистана (КРГ) 13 июня объявило, что еще 87 семей езидов вернулись в свои дома в Синджаре иракской провинции Ниневия после недавних совместных усилий федерального правительства Ирака и властей Курдистана.

"Заключение соглашения между федеральным правительством Ирака и КРГ, и формирование совместного комитета проложили путь к возвращению этих 87 езидских семей", сказано в сообщении Объединенного кризисного координационного центра (СКК) МВД Курдистана.

За последние два года 198 семей смогли вернуться в Синджар, подвергшийся жестокому нападению террористов "Исламского государства" (ИГ) в августе 2014 года.

Чтобы облегчить процесс возвращения, СКК сотрудничал с различными организациями, в том числе с Международной организацией по миграции (МОМ), курдским "Благотворительным фондом Барзани", местными властями Дохука, автономной администрацией Захо и властями провинции

Ниневия.

Усилия по ремонту домов в Синджаре были предприняты гуманитарными организациями, что обеспечило безопасные и пригодные для жизни условия для возвращающихся семей. Однако проблемы сохраняются из-за присутствия в районе Синджар различных вооруженных сил, в том числе проиранских ополченцев "Хашд аш-Шааби" и различных групп, связанных с турецкой "Рабочей партией Курдистана" (РПК). Синджарское соглашение, заключенное при посредничестве Организации Объединенных Наций в 2020 году, направлено на

установление стабильности на родине езидов и содействие возвращению ВПЛ в места их происхождения. Однако Миссия ООН по содействию Ираку (МООНСИ) выразила разочарование медленным прогрессом в реализации соглашения из-за присутствия ополченцев, препятствующих его выполнению.

КРГ и соответствующие заинтересованные стороны продолжают свои усилия по обеспечению безопасного и добровольного возвращения семей езидов в Синджар, работая над восстановлением нормальной жизни и стабильности в регионе. **kurdistan.ru**

МО Турции сообщило о гибели двух солдат на севере Ирака

Двое турецких военнослужащих погибли на севере Ирака в результате подрыва самодельного взрывного устройства. Об этом

в воскресенье сообщило Минобороны Турции. "В результате подрыва самодельного взрывного устройства, заложенного членами сепаратистской террористической организации в районе проведения операции "Коготь-замок", 11 июня 2023 года ранения получили двое наших соратников-героев. Они были доставлены в госпиталь, но спасти их не удалось", - сообщило ведомство.

Очередная трансграничная операция "Коготь-замок" на севере Ирака была начата в апреле прошлого года и ставит целью очистку региона от базирующихся там боевиков Рабочей партии Курдистана. Эту организацию Анкара признает террористической и считает одной из основных угроз национальной безопасности. Конфликт с ней продолжается с 1984 года. **kurdistan.ru**

Заявление ДПК касательно закона о федеральном бюджете Ирака

11 июня "Демократическая партия Курдистана" (ДПК) заявила, что приложила все усилия для защиты положений закона о федеральном бюджете Ирака, обеспечив финансовое право Регионального правительства Курдистана (КРГ).

ДПК подчеркнула свою ответственность за благополучие и средства к существованию народа Курдистана и отметила, что она работала над противодействием любому плану, направленному на посягательство на суверенитет региона, уменьшение его размера или подрыв полномочий, закрепленных в конституции. "Хотя бюджет не соответствует нашим

ожиданиям, потому что текст проекта бюджета, подготовленный Федеральным советом министров, не должен был быть изменен, но для того, чтобы правительство могло предоставить компенсации и продолжить инвестиции, мы решили проголосовать за бюджет", - говорится в заявлении политбюро ДПК.

Курдская партия также выразила благодарность своим членам в иракском парламенте и министерскому блоку ДПК в Багдаде, признав их "целеустремленную и неутомимую" роль в этом процессе".

Парламент Ирака голосует по законопроекту о бюджете на 2023-2025 годы. Распределение доли Курдистана в проекте закона о бюджете было указано в статьях, подписанных 4 апреля 2023 года в присутствии премьер-министров Курдистана и Ирака.

Однако некоторые аспекты, связанные с доходом и отношением федерального правительства к финансовым правам, как это было согласовано, не были реализованы в полной мере и претерпели изменения.

Предложенные поправки к статьям 13 и 14 закона о бюджете столкнулись с противодействием со стороны КРГ и ДПК, ключевой партии в администрации Курдистана. Они заявили, что не одобряют законопроект о бюджете, если эти изменения будут внесены. 8 июня 2023 года начался процесс голосования по проекту закона о бюджете, и иракский парламент одобрил значительное количество статей, в том числе касающихся Курдистана.

Что касается ассигнования региону Курдистан, о чем говорится в статье 12 закона о бюджете, то оно было определено в размере 12,67 % и получило одобрение большинства.

Что касается доли Курдистана, указанной в статье 12 закона о бюджете, она была установлена в размере 12,67 % и получила одобрение большинства.

В статье 13 и 14 закона о бюджете, касающиеся доходов и финансовых прав Курдистана, были включены определенные положения, направленные на сокращение и подрыв политической целостности курдского региона. Эти положения включали прямое взаимодействие иракского правительства с провинциями Курдистана с точки зрения финансовых прав. Предложение, выдвинутое партией "Патриотический союз Курдистана" (ПСК), было отклонено фракциями ДПК в иракском парламенте. Они сочли это нарушением конституционных прав Курдистана и попыткой подрывать его политическую целостность. **kurdistan.ru**

ДИПЛОМАТ

№ 22 (534) 09 - 15 июн 2023-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Масуд Барзани осудил попытки нарушить права курдов

Президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК), курдский лидер Масуд

Барзани осудил попытки нарушить права курдов, подчеркнув при этом важность достигнутого ранее позитив-

ствующие проблемы, подчеркнут при этом важность достигнутого ранее позитивного соглашения между федеральным правительством Ирака и Региональным правительством Курдистана (КРГ) по стабилизации политической жизни страны.

Барзани подверг резкой критике некоторые политические партии за их внесение поправок в положения законопроекта о бюджете, направленные на подрыв существования Курдистана. Однако эти попытки в конечном итоге не увенчались успехом.

"События последних дней в иракском парламенте обнажили истинную природу шовинистических и оппортунистических партий, игнорирующих их обещания, подписи и конституционные принципы", — заявил курдский лидер. Он подчеркнул, что Регион Курдистан является бесценным достоянием курдского народа, олицетворяющим его непрекращающуюся борьбу и жертвы. Он подчеркнул, что любые попытки разрушить регион представляют собой красную черту, которую нельзя переходить без серьезных последствий. **kurdistan.ru**

Барзани 11 июня выступил с обращением к общественности, осудив недавние антиконституционные действия, направленные на нарушение законных прав курдского народа. В своем заявлении он выразил сожаление по поводу безответственных попыток усугубить суще-

ствующую роль курдского региона как близкого союзника коалиционных сил. Кроме того, министр указал, что официальные лица США вновь заявили о необходимости соблюдения конституции Ирака.

Ребар Ахмед: США продолжают сотрудничество с пешмерга

Министр внутренних дел Курдистана Ребар Ахмед 13 июня провел пресс-конференцию, чтобы поделиться результатами своих недавних встреч с представителями министерства обороны и государственного управления США.

Во время пресс-конференции министр выразил удовлетворение результатами встреч, подчеркнув взаимное согласие в укреплении общих интересов между Иракским Курдистаном и Соединенными Штатами.

"Все встречи имели успешные результаты, и мы все согласились, что у нас есть общие интересы, и мы должны развивать эти интересы", — сказал Ахмед журналистам, как цитирует "Kurdistan24".

Министр внутренних дел подчеркнул, что Соединенные Штаты подтвердили свою поддержку Курдистана в рамках Республики Ирак, и сообщил, что обсуждения также были сосредоточены на важности поддержания мира и стабильности как в Ираке, так и в Курдистане.

Ахмед подчеркнул, что защита Курдистана является жизненно важной темой, и при ее обсуждении во время встреч

подчеркивалась роль курдского региона как близкого союзника коалиционных сил.

Кроме того, министр указал, что официальные лица США вновь заявили о необходимости соблюдения конституции Ирака.

Министерства Курдистана], были реализованы", — подтвердил Ахмед.

"Соединенные Штаты хотят, чтобы Курдистан был стабильным и сильным регионом, и они подтвердили, что будут продолжать работать с силами

Также была затронута тема реформы сил пешмерга, и Ахмед отметил прогресс в текущем процессе.

"В процессе реформирования сил пешмерга достигнут значительный прогресс. Большинство пунктов, включенных в соглашение между Министерством обороны США и Министерством по делам пешмерга КРГ [Регионального пра-

пешмерга", — добавил он.

Кроме того, дискуссии между с официальными лицами США коснулись важности демократии и свободы слова в регионе. "Опыт Курдистана с точки зрения демократии, свободы слова и защиты прав различных сообществ был высоко оценен Соединенными Штатами", — сказал курдский министр. **kurdistan.ru**

Премьер-министр: Нарушения прав Курдистана недопустимы

Никакие нарушения конституционных прав Регионального правительства Курдистана (КРГ) в Багдаде недопустимы, заявил премьер-министр Масрур Барзани 8 июня во время встречи с послом США в Ираке.

"Сегодня состоялся конструктивный диалог с послом США Алиной Романовски. Мы подчеркнули необходимость разрешения споров между Эрбилем и Багдадом при соблюдении Конституции и официальных соглашений", — говорится в заявлении премьер-министра Барзани, опубликованном на его странице в Facebook.

"Что касается доли федерального бюджета Курдистана, я подчеркнул приверженность делу защиты конституционных прав и финансовых прав народа Курдистана", — добавил он. В мае финансовый комитет иракского парламента утвердил поправки к бюджету, которые нарушили соглашение между Эрбилем и Багдадом, достигнутое 4 апреля, и направленное на возобновление экспорта нефти из Курдистана.

Масрур Барзани и Алина Романовски также обсудили запланированные на ноябрь парламентские выборы в Курдистане, подчеркнув их насущную необходимость.

Парламентское голосование в Курдистане изначально было назначено на октябрь 2022 года, но было отложено из-за разногласий между политическими партиями.

Ранее посол США выступила перед журналистами в Сулеймании. Она заявила, что ее визит в Курдистан и встречи с официальными лицами КРГ направлены на лучшее понимание точек зрения иракской и курдской сторон и изучение возможностей поддержки США в их текущих переговорах. Алина Романовски также заявила, что Вашингтон с оптимизмом смотрит на скорое возобновление экспорта нефти из Курдистана через турецкий порт Джейхан.

Экспорт сырой нефти Курдистана был остановлен 25 марта этого года в результате решения Международной торговой палаты (ICC) во Франции. В постановлении сделан вывод о том, что Турция нарушила соглашение о совместном трубопроводе с Багдадом от 1973 г., способствуя перекачке эрбильской нефти в порт Джейхан. Соответственно, было сочтено, что КРГ не может экспортировать свою нефть без согласия федерального правительства в Багдаде.

После этого между Багдадом и Эрбилем была достигнута договоренность о возобновлении экспорта нефти. Но пока этого не произошло. По словам американского дипломата, США считают, что этот вопрос важен как для Ирака, так и для региона Курдистан, и они "конечно надеются, что экспорт нефти скоро возобновится". **kurdistan.ru**

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLƏMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXİR SULEYMAN

Tel: +994 50 352-33-18

Baş redaktorun müavini:

Tariyel Cəlil

Xüsusi müxbir:

Nofəl Ədalət

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakû Az1040, soqaq S.Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnilib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur. e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500